16 పేజీలు అర్ధణా.

కాంగ్రెసు సంచిక

జమీన్ రైతు

ప్రతి గ్రామం పత్రికల్లో నిండాలె. పతిఒక్కరు చదువు కోవాలె, ఆనాడు—

లోకానికి అన్నంపెట్టేది నేను-

తిండిలేక మలమల మాడీ చచ్చేది నేను-

—రైతు.

సంవత్సరం చందా రు 3

—

పల్లెల్లో ప్రకటన లందించాలంటే ఇదే—

సంపుటము 9 | శుక్రవారము - 25—2—38. - నెల్లూరు | సంచిక 8

నూతన రాష్ట్రపతికి జేజేలు!

సుభాష్ చంద్రుడు తన కాంగ్రెసు అధ్యక్షోపన్యాస ప్రారంభంలో యీవిధంగా చెప్పారు.

"జరుగనున్న సంవత్సరమునకు అఖిలభారత కాంగ్రెసు అధ్యక్షునిగ నన్ను మీరు ఎన్నుకొని గౌరవించినందులకు ఎంతయు కృతజ్ఞుడను. ఈ మహాగౌరవమునకు నేను తగిన యోగ్యతార్హతలు కలవాడనని మాత్రము భ్రమించుటలేదు. భారతీయ యువకులకు మీరు అర్పించెడి పారితోషికముగా యీపదవిని గ్రహించుచున్నాను. ఈదేశములోని యువకులందరును చేతులు కలపి ఒక్కుమ్మడిగా జాతీయస్వాతంత్ర్య సమరమందు మాతృభూమికి తమసర్వస్వమును సమర్పించియుండిరి. అట్టి దేశసేవ వారకప్పుడు గావించియుండని యెడల మన మిప్పుడు యీస్థితికి వచ్చియుం డజాలను.

నూతన కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు.

సుభాష్ చంద్రబోసుగారి జీవితవిశేషాలు.

—○○○—

ఎనిమిది మారులు అరెస్టు జేయబడిరి. 18 సంవత్సరాలలో రెండుభాగాలుపైగా ప్రవాసంలోనే కాలంగడపిరి. దేశమాతకై తన ఆరోగ్యాన్ని బలిగాయిచ్చిరి.

—Y—

భారతీయ యువకులకు కాంగ్రెసు అధ్యక్షత పారితోషికము.

—

జీవిత విశేషాలు.

1897 జనవరి 23 తేదీన కటక్‌లో జన్మించెను. తండ్రి జానకీబోసు. కటక్‌లో గవర్నమెంటు ప్లీడరుగ నుండెను.

సుభాష్‌బోసు 1913 లో మెట్రిక్యులేషన్ పరీక్షలో విశ్వవిద్యాలయమున కంతకు రెండవ వాడుగ ఉత్తీర్ణుడాయెను. తరువాత కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయంలో రెండవ వాడుగా వచ్చాడు కాలేజీలో చదువుచున్నపుడే బీదలకు సేవచేయుటలోను, వ్యాధిపీడితుల కుపచారం గావుటలోను, కష్టపడువారికి సహాయము చేయుటయందును, బాల్యకాలం గడుపుతూ వుండేవాడు.

14 వ సంవత్సరమున రామకృష్ణ పరమహంస, స్వామి వివేకానంద మొదలగువారి పలుకుబడి క్రిందికి వచ్చి వారి వుపన్యాసాలను అనుసరించేవాడు. వానిలోకూడ యోగాభ్యాసము చేయుచుండెను. తానొక్కడేగాక యితరులకుకూడ యీ శిక్షణల ప్రకారము నడచుకొనేట్లు చేసేవాడు. 1916లో ప్రెసిడెన్సీ కళాశాలలో చేరినతరువాత హఠాత్తుగా తన గురువును వెదకుటకై ఉత్తర ఇండియాకు వెళ్లాడు. తిరిగి, తిరిగి లాభంలేదనుకొని నిరాశతో ఇంటికి చేరుకున్నాడు.

మరల ఇంటర్‌మీడియేటులో చేరాడు. 1916 లో కళాశాలవిద్యార్థులు సమ్మెకట్టగా సమ్మెదారులకు ఒకనాయకుడాయెను. ఆకారణమున ఇతనిపట్ల అధికారులకు కోపం సన్నగిల్లింది. ఒక వెలతరువాత ప్రొఫెసరు ఓటెన్ గారు ఒక విద్యార్థిపట్ల చాల అక్రమంగా ప్రవర్తించి, దానికి ప్రతీకారంగా కొంతమంది విద్యార్థులు వారికిశాస్తిచేశారు. ఇట్లా చేశారని చాలామందిని కళాశాలనుండి తొలగించారు. వారిలో సుభాసు ఒకడు. 3 సం॥ పిమ్మట మరల కాలేజీలో చేరవచ్చినారు. స్కాటిష్‌చర్చ్ కళాశాలలోచేరి బి. ఎ., ఆనర్సు ఫిలాసఫీ ఫస్టుక్లాసులో ప్యాసు అయెను. బెంగాలి విద్యార్థులకు మిలిటరి ట్రెయినింగు యిచ్చు యూనివర్సిటీ "ఇన్‌ఫెన్‌ట్రీ" లో చేరాడు. పట్టభద్రుడైనతర్వాత కొద్దిరోజులు ఎక్స్‌పరిమెంటల్ సైకాలజీ చదివాడు. దీనికి వారా ఐ. సి. యస్. పరీక్షకు ఇంగ్లాండు వెళ్లాడు పరీక్షలో 4 వ వాడుగ ప్యాసయినాడు.

భారతదేశం రావటంతోనే గాంధీమహాత్ముని సి.ర్. దాస్‌ను కలసికొని జాతీయకళాశాల ప్రిన్సిపాలుగాను, రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీ పబ్లిసిటి ఆఫీసరుగాను పనిచేశాడు.

ప్రిన్సు ఆఫ్ వేల్సు ఇండియాకు వచ్చినప్పుడు జరిగిన హర్తాళ్లలో ముఖ్య పాత్ర వహించాడు. సహాయ నిరాకరణోద్యమంలో 8 నెలలు శిక్ష అనుభవించి 1922 లో విడుదలకాబడ్డాడు. వెంటనే ఉత్తరబెంగాలుకు వెళ్లి, వరదలచే బాధపడు వారికి సహాయ్యంచేశాడు.

1922 లో స్వరాజ్యపార్టీకి క్రొత్త శంకం గా పాటుబడ్డాడు. 1923 అక్టోబరులో ఫార్వర్డు పత్రిక బడెను.

ఆ పత్రికకు సంపాదకుడు అయినాడు. 1923 లో శాసనసభల ఎన్నికలలోను, 1924 లో కలకత్తా మునిసిపల్ ఎన్నికలలోను ఎక్కువగా పనిచేశాడు. కలకత్తా కార్పొరేషన్‌లో కాంగ్రెసుపార్టీ అధికారంలోనికి రాగనే చీఫ్ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరుగా నియమింపబడ్డాడు.

1924 సం॥ అక్టోబరు నెలలో నా శాస్త్రగ 1818 సం॥ రెగ్యులేషను ప్రకారం అరెస్టుచేయబడి మాండలేకి పంపబడ్డాడు. అనారోగ్యంవల్ల 1927 లో విడుదలయింది. 1927-29 మధ్య బెంగాలు రాష్ట్రీ కాంగ్రెసుపార్టీ అధ్యక్షుడుగను, అఖిలభారత కాంగ్రెసుపార్టీ జనరల్ కార్యదర్శిగను పనిచేసెను. నెహ్రూకమిటీయొక్క ఆల్

జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ

విరమించిన కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు.

పార్టీ కమిటీలోకూడ సభ్యుడుగవుండెను. 1929 లో అఖిల భారత ట్రేడుయూనియను కాంగ్రెసుకు అధ్యక్షత వహించెను.

1930 లో మరల అరెస్టుకాబడి 9 నెలలు కఠినశిక్ష విధింపబడింది. కారాగృహంలో వుండగనే కలకత్తామేయరుగ ఎన్నుకొనబడెను. 1930 సెప్టెంబరులో విడుదలయెను.

1931 జనవరిలో మరల అరెస్టు ... దీనితరవ 10 వ పేజీలో చూడుడు.

గాంధిజీ అమృతపలుకులు.

హరిపుర కాంగ్రెసు సందర్భమున అఖిలభారత గ్రామ పారిశ్రామిక ప్రదర్శనం ప్రారంభోత్సవం 10 తేదిన జరుపుచు గాంధీజీ గావించిన వుపన్యాసంలో యిలా చెప్పారు.

పట్టెడు అన్నం.

ఇప్పుడు గ్రామవాసులకే ప్రధానంగా పెట్టుకొని, యీ ప్రదర్శనాలు యేర్పాటు చేయబడుచున్నాయి. తిండిలేక మలమల మాడుచున్న లక్షోపలక్షల ప్రజలకు జ్ఞానోదయం కలిగేట్టుగాను, ఎలాగైనాసరే వారు పట్టెడన్నం సంపాదించుకొనే స్థితికి తీసుక రావడమే ఈ ప్రదర్శనాలలో వుండే ప్రధానోద్దేశం. ప్రపంచంలో మారి దేశ్యాకొ[illegible] ఎంతోవుంది.

దాస్య విమోచనానికి ఖద్దరేతారకం.

ఖద్దరులోవున్న శక్తిని మీరు బోధపడక పోతే, ఖాదీవ్యాప్తికి ప్రయత్నించినా కూడా ప్రయోజనంలేదు. భాగ్యవంతుడుగాని, బీదవాడుగాని, దొంగగాని, దొరగాని ఖాదీనిధరించడంలో భేదభావంలేదు. పూర్వకాలంలో సైతం ఏమనిషి ఏ కాలాలలో వున్నప్పటికీ ఖద్దరును మాత్రమే ధరిస్తుండేవాడు. ఆవిషయంలో జాతిమత విభేదాలు లేవు. స్వదేశీ ఉద్యమానికీ, ఖాదీవుద్యమానికీ అవినాభావ సంబంధం వుంది. భారతమాత దాస్యవిమోచనం చేతితో వడకిన నూలు మీదనే ఆధారపడివుంది. ప్రజలందరిన్నీ అతిశయోక్తి క్రింద పరిగణిస్తారు. కాని వాకటులకాదు. నేను సత్యాగ్రహిని. అతిశయోక్తిగా చెప్పడమంటే అబద్ధమాడుటయన్న మాట.

నేను ఇప్పటికి ఇరవై ఏడ్లనుంచీ చెపుతున్న దానివల్ల ప్రతిఫలించటానికి కడుపునిండా అన్నం, వంటినిండా గుడ్డా మాత్రమే అన్నవిషయం సులభంగా బోధపడుతుంది. నేను చెప్పేఖద్దరు సందేశాన్ని మీరు యిప్పుడు గ్రహించి అనుసరించక పోతే, నేనువిడిపోయిన వెంటనే జాతిమీదనే దాన్ని కూడా తగులబెడతారు.

కాంగ్రెసుకు 7½ లక్షలు ఖర్చెందుకు?

గ్రామకాంగ్రెసు మహాసభను జరుపటానికి ఇన్ని లక్షలంటే అధికంగా ఖర్చుచేయకూడదని వాదిస్తారు. కాని హరిపురా కాంగ్రెసుకు 7½ లక్షలు ఖర్చయింది. ఆమొత్తాన్ని ఖద్దరుద్యమానికి ఖర్చుపెడితే ఎంతబాగుండును! వాస్తవమైన గ్రామ కాంగ్రెసుకు జరిపితే విద్యుచ్ఛక్తి దేనికి? ఈ మోటారుకార్లు దేనికి? నేను సేవాగ్రామం [illegible] మోటారు కారులో తిరిగిచూచాను. ఏలాగైతేనేం ఏడున్నర లక్షలు ఖర్చుచేయడం ఏమాత్రం భావ్యంకాదు. బొంబాయి అహమ్మదాబాదులనుంచి సామగ్రి ఇక్కడికి ఎందుకు తెప్పించాలి.

సామ్యవాదులు.

“గాంధీయుగం పోయింది, కొత్తయుగం వచ్చింది” అంటారు సామ్యవాదులు. అవిధంగా చెప్పినంత మాత్రాన నాకేమీ భయములేదు, నాసందేశంలో నమ్మకం ఉంటేనే మీరు ఆదరించండి. కేవలం నాకోసమే నేను బ్రతికివున్నంతవరకూ నాసందేశంలో నమ్మకం యేర్పడుతుఉంటే అది నాచితితో కూడానే మాయమవుతుంది.

పతాక ప్రాముఖ్యము

హరిపుర కాంగ్రెసు జాతీయపతాకమును శ్రీ నెహ్రూ సుభాసుబోసుగారు ఎగరవేస్తూ పతాకమహిమను గురించి యిట్లు చెప్పెను:—

ఈపతాకము మన ఆశయములకును, మన స్వాతంత్ర్యపిపాసకును చిహ్నమై యున్నది. కాంగ్రెసు సభలు జరిగినపుడు పతాకవందనము ముఖ్యముగ జరుగుచున్నది. స్వాతంత్ర్యమునకు ప్రతీకముగ ఒక ప్రత్యేక పతాకమున్నది. ఆదేశీయులు దానిని అత్యధిక గౌరవముగ చూచుచుందురు. పతాకరక్షణమునకొరకు ప్రాణములను త్యజించుటకు కూడ వారు వెనుదీయరు. ఇట్టి పతాకరక్షణమునకు అత్యధికముగ త్యాగము చేసిన వీరుల వృత్తాంతములు ప్రపంచచరిత్రలో కెక్కి పవిత్రమైనవిగా నిలిచియున్నవి. మనపతాక సంరక్షణకొరకు మనదేశీయులెందరో అత్యధికముగ త్యాగము చేసియున్నారు. ఈపతాకము మనదేశీయులకు అత్యధికమగు వుత్సాహమును కల్గించును. స్వరాజ్యమునకొరకు పనిచేయుట్లు దేశాభిమానుల నందరిని ప్రోత్సాహపరచును. సంపూర్ణ స్వరాజ్యము లభించునేదాకగాని మనము దానిపైమాపమున కెపుడు వచ్చుచున్నామని నేను చెప్పగలను.

బీహారు రాష్ట్రమున జబ్బుల రాకపోకలవల్ల అపాయములు కలుగుచున్నందువలన జబ్బులతో వెంటనే చికిత్సగావించుటకు అవసరపరికరములు వుండవలెనని వుత్తర్వుచేయబడెను.

తెలుగు అద్వితీయ ఫిలింరాజం.

కృష్ణ జరాసంధ

విడుదల - మార్చిలో.

తారాగణము.

జరాసంధ :— గగ్గయ్య
కృష్ణ :— కొచ్చర్లకోట
దుర్జయ :— కె. సత్యనారాయణ
కార్తికేయ :— రామకృష్ణశాస్త్రి
భీమ :— లక్ష్మయ్య
సహదేవ :— బ్రంహ్మయ్య

రాజమ్మ
దుర్గాకుమారి
అంజనీభాయి

డైరెక్టరు:— చిత్రపు నరసింహారావుగారు
మ్యూజికల్ డైరెక్టరు:— గాలిపెంచల నరశింహారావుగారు
కథలు:— శతావధాని వేంకట శివరామశాస్త్రిగారు
కీర్తనలు:— బలిజేపల్లి లక్ష్మీకాంతం కవిగారు

Apply for Booking:

Jaya Films Ltd.,

Mirjapurhouse, Mylapore MADRAS.

★ సత్యాగ్రహమే యికముందు సర్వసమర్థమైన సాధనము ★

ప్రపంచ సామ్రాజ్యాల అధఃపతనము.

ప్రాచ్య పశ్చిమఖండములందలి అనేక సామ్రాజ్యములు విజృంభించి, కొన్ని శతాబ్దములలో వికసించి, క్షీణించి, వినాశము చెందినవి. పురాతనకాలమందు రోమను సామ్రాజ్యమును, టర్కీ సామ్రాజ్యమును, నవీనయుగమందు ఆస్ట్రోహంగేరియను సామ్రాజ్యముల స్థితియేమైనది చూచియేయున్నాము. భారతదేశమందును అనేక రాజ్యములు ధ్వంసమై అంతరించిపోయినవి. ఈ బ్రిటీషు సామ్రాజ్యము నేడు యుగసంధిలో నున్నది. పూర్వపు సామ్రాజ్యముల స్థితియైన పట్టకపోయినను, నేడా స్వపరిపాలిత దేశముల సమాఖ్యగా యీ సామ్రాజ్యము మార్పుచెంది రూపాంతరమును పొందవలెను.

బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యములోని లోపాలు, ప్రతిక్రియలు.

పీడించి, వంచించి ద్రవ్యాపహరణము చేయుటకు వీలుగా ఖండాంతరములందు కొన్ని రాజ్యములు తమకు స్వాధీనమైయుండుటవల్లను, కొన్ని వలసరాజ్యము లుండుటవల్లను, ఇంగ్లాండులోని ప్రభువులు, సామంతులు, శ్రీమంతులు జీవింప గల్గుచున్నారు. కనుక యీ వలసరాజ్యములకును, అధీనరాజ్యములకును స్వాతంత్ర్యము సంపాదించినయెడల ఇంగ్లాండులోని శ్రీమంతులకును ప్రభుత్వాధికారులైన ప్రముఖులకందరకును ఎపాధిలేకుండా పోవును. అప్పుడు ఆంగ్లదేశములోనే సామ్యవాదప్రభుత్వము వెంటనే ఆవిర్భవించక తప్పదు.

మిత్రభేద తంత్రము.

బ్రిటిషువారికలె ఏ సామ్రాజ్యమైనను మిత్రభేదతంత్రమును యింత నేర్పుతో, కట్టుదిట్టముగ, యింత నిర్దాక్షిణ్యముగ చేసియుండలేదు. భారతదేశంలో వివిధ మతసంఘములవారిని చీలదీసి పొత్తు కలియకుండ ఎడబాటుగావించిరి. పార్లమెంటువారు భారతదేశమునకై తయారుచేసెడి ఏ రాజ్యాంగ విధానమునైనను అతిమెలకువతో జాగ్రత్తగా పరిశీలించవలెను. పాలస్తీనా, ఈజిప్టు ఇత్యాదులందు స్పెయిను, ఫ్రాన్సు, జర్మనీవారలు చేయుచున్న ఎత్తులతో మిత్రభేద తంత్రమువలన బ్రిటిషువారికి క్రొత్త చిక్కులు కల్గుచున్నవి. ఈ చిక్కులనుండి విడిబడుటకు ఒక్కటే మార్గము. బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమును స్వపరిపాలిత రాజ్యముల సమాఖ్యగా మార్పుచేయవలెను. దీనినిగనుక వారు చేయజాలనిచో బ్రిటిష్‌సామ్రాజ్యము క్రమేణ ఛిన్నభిన్నమై శిథిలముకాగలదు.

బ్రిటిషువారి చిక్కులు

ప్రస్తుతము బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము అనేకశత్రువులవల్ల బాధ పడుచున్నది. ఐర్లాండు ఇండియా పాలస్తీనా, ఈజిప్టు, ఇరాకు, ఇటలీ, జపాను, దేశముల వలన బాధ కలుగుచున్నది. ఇదిగాక సామ్రాజ్య అహంకార పూరితమగు దేశములలోని అధికారులకు రష్యాలోని సామ్యవాద ప్రభుత్వము సింహ స్వప్నముగ నున్నది. విమాన సాధనముల వలన నేడు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యముయొక్క ఆయువుపట్టులన్నియును, కాకటి వ్రేళ్లతో సహా బట్టబయలగుచున్నవి. యూరపుఖండ మధ్య దేశము

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము నేడు యుగసంధిలోనున్నది.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్య ఆయువుపట్టులు కాకటి వ్రేళ్లతో సహా బట్టబయలగుచున్నవి.

———(0)———

రాజకీయాధికారములను కాంగ్రెసువారు వశపరచుకొని పిమ్మట సామ్యవాద సూత్రముల ననుసరించి జాతీయపునర్నిర్మాణము జరుగగలదు.

———(0)———

మిత్రభేదమువలన బ్రిటిషువారికి చిక్కులేర్పడుచున్నవి.

మతవిషయములలో ఎవరికివారు స్వేచ్ఛకలిగి ఇతరులను బాధింపక వ్యవహరింపవలెను.

బ్రిటిషువారితో సంబంధము విడగొట్టుకొనినపుడే మన ప్రయత్నము ఫలించినట్లగును.

సుభాషచంద్రబోసుగారి కాంగ్రెసు అధ్యక్షోపన్యాసము

లనుండి విమాన దళము వచ్చి బాంబులను విసరినయెడల లండనునగరము గోయింద కొట్టవలసినదే.

భారతదేశ సమస్య

భారతీయులందరును ఏకమై ధైర్యముగనుండవలెను. బ్రిటిష్ ఇండియాలోని ప్రజలఆశయమును, సంస్థానప్రజల ఆశయములును భేదరహితములగుటవలన సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము అఖిల భారత ప్రజాస్వామ్య సమాఖ్యరూపమున యేర్పడవలెను. ప్రస్తుతము కాంగ్రెసుసభకు స్వంత వ్యవహారములలోనే చేతినిండ పనియుండుటవలన, సంస్థానప్రజలకు యింతకన్న ఎక్కువగ తోడ్పడజాలదు. వ్యక్తిపరముగ కాంగ్రెసువాదులు వారి విషయమున పనిచేయపూనుకొన్నచో కాంగ్రెసు సభకు ఆక్షేపణలేదు.

మైనారిటీలు

అల్పసంఖ్యాక సంఘముల హక్కులను కాపాడుటయును వారి అభివృద్ధికిని, భారతదేశమునందు వారికి రాజకీయ, ఆర్థిక విజ్ఞానవికాసాది విషయములలో సంపూర్ణమైన అభ్యుదయావకాశముల నొసంగుట కాంగ్రెసు బాధ్యత అయియున్నది. స్వతంత్రమైన భారతదేశంలో భారతజాతి అంతయును ఏకీభవించవలెను. ప్రతివ్యక్తికిని, ప్రతిసంఘమునకును స్వసామర్థ్యాభిలాషానుసారము వికాసమును పొందుటకు స్వాతంత్ర్యము అవకాశము ఉండవలెను. భారతదేశ స్వాతంత్ర్యమును, భారత జాతియాభ్యుదయమును సాధింపవలెనెడి సమాన లక్ష్యముతో కలసి కృషిచేయు నిమిత్తమై భారతదేశములోని అల్పసంఖ్యాక సంఘములకు సంబంధించిన విషయము లన్నింటిలో అట్టి అల్పసంఖ్యాక సంఘముల సహకార సద్భావములతో సదా కాంగ్రెసు కృషిచేయగోరుచుండును.

రాజకీయాధికారములను కాంగ్రెసువారు వశపరచుకొనిన పిమ్మట సామ్యవాదసూత్రముల ననుసరించి జాతీయ పునర్నిర్మాణము జరుగగలదు. అప్పుడు భాగ్యవంతులు నష్టపడి, పేదవారు బాగుపడుదురు. ఉన్నవారికి నష్టము లేనివారికి లాభము కలుగును.

మతవిషయమున ఎవరికివారు స్వేచ్ఛకలిగి ఇతరులను బాధింపక వ్యవహరింపవలెను. ఇదియే కాంగ్రెసు ధోరణి. భారతదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము లభించినయెడల మహమ్మదీయులు భయపడనవసరములేదు. నిమ్నజాతులకు త్వరలోనే సాంఘిక ప్రతిబంధకములు తొలగిపోగలవు.

భవిష్య ద్విధానము.

వెనుకకంటే యికముందు సత్యాగ్రహమే సర్వసమర్థమైన సాధనము. సత్యాగ్రహమనగా దౌర్జన్యరహితమైన సహాయ నిరాకరణము. దౌర్జన్యరహితమైన సత్యాగ్రహమును భారతీయులందరును మరల అవలంబింపవలసియుండును. మనము మంత్రిపదవులను స్వీకరించినంతమాత్రమున మన కాంగ్రెసు ఉద్యమమంతయును, రాజ్యాంగచట్టమునకు బద్ధమైయుండవలెనని మనము భ్రమింపరాదు. ఫెడరేషన్ విధానము బలవంతముగా మనకు అంటకట్టబడినయెడల మనము కృతనిశ్చయులమై దానిని ధిక్కరింపవలసివచ్చును. అసందర్భమున దేశమంతటను శాసనోల్లంఘనమును బాహాటముగ ఉపక్రమింపవలసి వచ్చును. మనము సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము లభించునంతవరకును మన పోరాటమును సాగించుచు మధ్యమార్గములో మనకు లభింపగల స్వల్పాధికారములను మనము స్వీకరింపక నిరాకరింపనచ్చును.

బ్రిటిషు సంబంధము మనకు తెగిపోయినపిమ్మట, బ్రిటిషు అధికారము ఆదేశంలో కించిత్తయినను లేకుండా అంతరించిన పిమ్మట భారతదేశం ఇంగ్లాండుతో స్వతంత్రేచ్ఛాను సారంగా ఒడంబడికలను వ్రాసికొని ఉత్తరోత్తర ఉభయ దేశములకును ఉండవలసిన పరస్పర సంబంధమును నిర్ణయించుకొనును. ఇంగ్లాండుతో భారతదేశమునకు కట్టి వ్యవహారిక సంబంధము ఉండవలెనో నిర్ణయించుటకు భారత దేశమునకు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్య ముండవలయునని మనము బ్రిటిషువారితో పోరాడుచున్నాము. దేశ స్వాతంత్ర్యము సిద్ధించిన పిమ్మట కాంగ్రెసుపార్టీ ఎన్నటికిని అంతరింప జాలదు మాదుమిక్కిలి పరిపాలనాధికారమును కాంగ్రెసు పార్టీవారే వహించెదరు. దేశ పునర్నిర్మాణమును కాంగ్రెసు సంకల్పించిన ప్రకారముగా అమలు పరచెదరు. అపనిని నెరవేర్చిన వెంటనే కాంగ్రెసుపార్టీయొక్క సంకల్పము ఈడేరును.

పునర్నిర్మాణము

మనదేశమునకు సంబంధించిన ముఖ్యసమస్యలు అనగా ప్రజలదారిద్ర్యమును తొలగించుట, ప్రజలలో విద్యాభివృద్ధిని కలుగజేయుట, వ్యాధిబాధలను నివారించుట దేశములో సాడిపంటలను వస్తుసామగ్రిని శాస్త్రపద్ధతుల ననుసరించి ఉత్పత్తిచేసి అన్ని ప్రాంతములకును సక్రమముగా విభజించుట ఈ పనులన్నియును సామ్యవాద సూత్రముల ననుసరించియే నెరవేరవలసియున్నవి. దేశ పునర్నిర్మాణపనులు రెండువిధములు. ఒకటి సద్యః కార్యవిధానము, రెండవది దీర్ఘకార్యవిధానము. సద్యః కార్యవిధానములో వెనువెంటనే యీ మూడు పనులు జరుగవలసియున్నది. (1) దేశసంరక్షణార్థమైన సైనికబలమును కట్టుదిట్టము చేయుట (2) భారతజాతినంతను ఏకీభవింపజేయుట (3) దేశమందలి వివిధప్రాంతములలోని విశిష్టవిజ్ఞాన వికాసములకు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము కలుగజేయుట.

విదేశాధికార మొకటే మనలను ఇంతవరకును ఒక్క ఏలుబడిక్రింద త్రొక్కియుంచినది. మనలనందరను ఒక్కటిగా అణగద్రొక్కిరి. పైబరువు తొలగిపోయినపిమ్మట యీ దేశములోని ప్రజలనందరను తిరిగి ఏకీభవింపజేయుటకు మనమెక్కువ కష్టపడవలసివచ్చును. ఎందువల్లననగా పరరాజుల ప్రభుత్వముక్రింద ప్రజలందరును నిర్వీర్యులైరి. తమలోతాము కట్టుబాటు లేక భిన్నభిన్నముగా నున్నారు.

సామాన్యభాష, లిపి.

జాతీయఐకమత్యమును పురికొల్పుటకు దేశమునంతటను వర్తించెడి సామాన్యభాషనొకదానిని వృద్ధి విస్తరింపవలెను. ప్రపంచములోని యితర రాజ్యాలతో సరిసమానంగా వ్యవహరింపగలుగుటకు తగినలిపిని మనము అవలంబించుటకు ప్రశస్తమైన పద్ధతియని నా యభిమతము.

జనసంఖ్యాభివృద్ధి

మనము అన్నవస్త్రములిచ్చి చదువుసంధ్యలు చెప్పి పోషింపగల్గినంతవరకే ప్రజాభివృద్ధిని కోరవలెను. అంతకుమించిన జనసంఖ్య వృద్ధి కాకుండ నిగ్రహింపవలెను.

ఆర్థిక పునర్నిర్మాణం.

భూస్వామ్యపద్ధతులను, జమీందారీ పద్ధతి మార్పుచెందవలెను. గ్రామవాసులకు వ్యవసాయ[illegible] ఋణభారము తొలగించవలెను. [illegible]

★ భూస్వామ్యపద్ధతి, జమీందారీపద్ధతి మారవలెను. ★

ఎక్కువ ఫలసాయము లభించుటకు శాస్త్రీయమైన రసాయన పద్ధతులతో సాగింపవలెను.

ఆర్థిక దైన్యమును తొలగించుటకు వ్యవసాయాభివృద్ధి చాలదు. దేశములోని పరిశ్రమలను వృద్ధిచేయుటకు గాను సర్వసమగ్రమైన ప్రణాళికను తయారుచేయవలెను. పరిశ్రమలకు ప్రభుత్వము వారు భావముతో యుండవలెను. కొన్ని పరిశ్రమలు ప్రభుత్వముయొక్క ఆధ్వర్యములో నుండవలెను.

మనదేశములోని ఏయే గృహపరిశ్రమలను ఫ్యాక్టరీల పోటీలేకుండ ప్రోత్సహించుటకు వీలు కలదో నిర్ణయించవలెను. ఫ్యాక్టరీల పోటీవలన నష్టపడిన [illegible] గృహపరిశ్రమలను తిరిగి [illegible] పునరుద్ధరింపవలెను. భారతదేశమున వ్యవసాయమునకు సంబంధించిన పాడిపంటలకు, దేశస్థులకెల్ల మున్నగు గృహపరిశ్రమలను ఇక్కువ ప్రోత్సహించుటకు అవకాశము కలదు. ఇట్టి పరిశ్రమాభివృద్ధికొరకు ప్రభుత్వంవారు ఋణములు చేసియైనను, కర్షకులకు నోట్ల చలామణీ హెచ్చించుటవల్లనైనను ద్రవ్యవసతి కల్పించి పెట్టుబడి పెట్టవలెను. వ్యవసాయమును సమిష్టి సహకారపద్ధతుల ప్రకారము క్రమేణ కట్టుదిట్టము చేయవలెను.

మంత్రివర్గములు

11 రాష్ట్రములలోగాను 7 లో కాంగ్రెసు మంత్రివర్గములు ఏర్పడెను. అధికారులద్వారా కాంగ్రెసుయొక్క బలమును వృద్ధిచేసి కట్టుదిట్టము చేయుటయే మన ప్రస్తుతకర్తవ్యము. మంత్రిపదవుల స్వీకరణవల్ల కలిగెడులాభములకన్న నష్టమెక్కువయని నేను తలంచితినికాని నా ఊహలన్నియు నిరాధారములని యిప్పుడు తెలిసికొంటిని.

సివిల్ సర్వీసు

ఏదేశమునైనను నిజముగా పరిపాలించునది భాయముగానుండెడి సివిలు సర్వీసు శాఖయేయగును. భారతదేశములో యీ సివిలు సర్వీసు సిబ్బంది బ్రిటిషువారిచే కల్పింపబడినదైయున్నది. ఉన్నతోద్యోగ పదవులలో ఆంగ్లేయులే నియమింపబడియున్నారు. వారి భావధోరణియును, వారి వ్యవహారపద్ధతియును జాతీయాదరణ పూరితముగాని, భారతీయానుగుణమైనదిగాని కాదు. ఉన్నతోద్యోగులు ఇండియా కార్యదర్శిచే నియమింపబడిన వారగుటచేతను, రాష్ట్రీయప్రభుత్వములకు వారు లోబడినవారు కాకపోవుటవల్లను వారి వ్యవహార ధోరణిని మార్చుట సులభసాధ్యమైనపని కాదు.

మంత్రులు విద్యాభివృద్ధి, ప్రజారోగ్యము, మద్యనిషేధము, చెరసాలల సంస్కరణము, వ్యవసాయ జలాధారములు, పరిశ్రమలు, భూముల హక్కు భుక్తములు, కార్మికజన క్షేమలాభములు మున్నగు విషయములలో అనేక నూతన కార్యవిధానములను అమలు పరచవలసి యుండును.

ఫెడరేషన్.

ఫెడరేషను విధానములో ఎక్కువగా గర్హితమైన అవలక్షణములు గలవు. ప్రభుత్వ ఖర్చు విషయములలోను, అంతర్జాతీయ వ్యాపార విషయములలోను, ఢిల్లీ శాసనసభవారు తీర్మానించు [illegible] కారము వ్యవహరించుటకు వీలులేకుండ కొన్ని బందోబస్తులు చేయబడినవి. సైనికవ్యవహార విషయములందుగాని, విదేశములతో సంబంధించిన

వ్యవసాయమున సహకారపద్ధతి ప్రవేశపెట్టవలెను.

పెదరేషనువలన స్వరాజ్యప్రాప్తికి నిరోధము కలుగును.

మన దేశాభ్యుదయమునకై మనదేశములో మనము స్వదేశీయులను అభిమానించి, విదేశీయులను భేదభావముతో చూచుటకు అధికారముండవలెను.

సత్యాగ్రహమునకు సేవాదళములను తర్బీయతు చేయవలెను.

కర్షక, కార్మిక సంఘములను రద్దుచేయ వీలులేదు.

రాజ్యాంగ తంత్రములందుగాని ఫెడరల్ శాసనసభలోని ప్రజాప్రతినిధులకెట్టి అధికారమును లేదు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఏటేట ఖర్చుచేసెడి మొత్తములలో అధికభాగము ప్రజల యిష్టాయిష్టములతో నిమిత్తములేకయే వెచ్చించబడును. ఫెడరల్ ప్రభుత్వములో కొన్ని వ్యవహారశాఖలు ప్రభుత్వాయత్తమై గవర్నరు జనరలుకే అధికారము కలిగియుండును. మనదేశముయొక్క ఆర్థికాభివృద్ధికి ఆయువుపట్టులైన ద్రవ్య చలామణీ మారకపురేట్లను నిర్ణయించుటలోను ఫెడరల్ శాసనసభకెట్టి పలుకుబడినుండదు.

వర్తక వ్యాపారము.

ఫెడరల్ శాసనసభకు శాసనములను విధించుటలో స్వాతంత్ర్యముండదు. ఇతరదేశములతో ఇండియాప్రభుత్వము గావించెడి వర్తకపు ఒడంబడికలు ఫెడరల్ శాసనసభవారిచే ఆమోదింపబడవలసిన ఆవశ్యకతలేదు. క్రొత్త రాజ్యాంగ చట్టంలో బ్రిటిషువ్యాపార లాభములకు ఏసందర్భములలో పోటీగా మనదేశీయ పరిశ్రమలు వృద్ధిపొందవలసియుండునో అట్టిసందర్భములలో మన మెట్టి కట్టుదిట్టములను చేయుటకు అవకాశములు లేవు. శాసనసభలలోగాని, బ్రిటిషుసరకుల పోటీ వ్యాపారము నరికట్టుటకు ఎట్టినిర్ణయములు చేయబడినను వాని నన్నింటిని రద్దుచేయుటకు గవర్నరు జనరలుకు పరిపూర్ణాధికారము గలదు.

నా కాదశాభివృద్ధి ప్రతిదేశమునకును ప్రాతిపదికమైన మూలపరిశ్రమలలో కొన్నిటియై బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములోని ఇతర అధినివేశ రాజ్యములకు హస్తగతములైయుండగా భారతదేశమున కవి గగనకుసుమములై యున్నవి.

మన దేశాభ్యుదయమునకై మన జాతీయ స్వలాభ ప్రయోజనములకొరకై మన దేశములో మనము స్వదేశీయులను అభిమానించి, విదేశీయులను భేదభావముతో చూచుటకు మనకు అధికారముండవలెను.

విదేశీయ వ్యాపారము.

బ్రిటిషువర్తకులకు కొన్ని తాత్కాలిక లాభములను కల్పించుచు ఎప్పటికప్పుడు ఏదో ఒకవిధమైన అతుకులబొంతగా మన రవాణావ్యాపార పద్ధతులను సవరించుచు సర్దుబాటు చేయుచుండుటవలన లాభములేదు. మన దేశములోని ఆర్థికాభివృద్ధిని మన ఎగుమతిరవాణాలతో సమన్వయపరచవలెను. అట్టివ్యాపారపు లావాదేవీలను విదేశీయులు నిర్వర్తింపవలసిన బాధ్యతలనుగూడ మనము నిర్ణయించవలెను.

ఫెడరల్ శాసనసభ.

ఫెడరేషను విధానము మన మెంతసమర్థులమయి ప్రతిఘటింపగల్గుదుమో ఆసామర్థ్యమును బట్టియే మన రాజకీయ భవిష్యదభ్యుదయము సిద్ధింపగలదు. దీనిని ప్రతిఘటించుటలో అంత్య

స్లేవ్ ఐలెండ్

"నేను కొన్ని లోగ్రబుడ్డను వాడితిని. అప్పటినుండియు నా తెంతో బాధానివారణ కలిగినదని వినుటకు మీరు సంతసింతురని తలంతును.

ఈ జబ్బునకే సిలోనునందును, ఇండియా యందునుగల పలువురు డాక్టర్లవద్ద చికిత్సపొందితిని–కాని ఫలితమేమియు గలుగలేదు."

10. పెల్స్ పాసేజ్ స్లేవ్ ఐలెండ్–కొలంబో — మిసెస్ ఫెలీసా అంద్రిస్.

తరలోపాయముగా మనము జనసామాన్యమయిన శాసనోల్లంఘన నోద్యమమునుగూడ సాగింపవలసి వచ్చును. అదియే మనకు హస్తగతమయిన కట్టకడపటి సాధనప్రయోగము.

సత్యాగ్రహ సన్నాహం.

త్వరలోనే సత్యాగ్రహమును సాగించుటకు సాధనపరికరములను, అంగబలమును కట్టుదిట్టము చేసికొనవలెను. తర్బీయతుపొందిన దళాధికారుల క్రింద సుశిక్షితములైన సేవాదళము ఉండవలెను. మున్ముందు సమర్థులైన కాంగ్రెసు నాయకులను తయారుచేయుటకు మనరాజకీయ ప్రచారకులకు కావలసిన విద్యాసంస్కారములను, శిక్షణమును కలుగజేయవలెను. ఇంగ్లాండులోని రాజకీయ పక్షములు వేసంగిపాఠశాలలను తదితర సంస్థలను నెలకొల్పి ఇటువంటి శిక్షణము నొసంగుచున్నవి.

కర్షక కార్మిక సంఘములు

కర్షక కార్మికసంఘములు దేశములో ఇప్పుడు స్థిరముగా యేర్పడియున్నవి. వానినిప్పుడు రద్దుచేయుటకు వీలులేదు. అటువంటిసంఘములు విదేశములలోగూడ నెలకొనియున్నవి. మనకిష్టమైనను, అయిష్టమయినను ఆసంఘములకు మనము సుముఖులముకావలెను. కాని కాంగ్రెసు మహాసభకు పోటీగా యీకర్షక కార్మికసంఘములు పనిచేయరాదు. సంఘర్షణమునకుగాని, అసంగత చర్యలకుగాని, దిగవలసిన అగత్యంలేకుండ కాంగ్రెసువాదులు కార్మికసంఘములో చేరి పనిచేయవచ్చునని నా అనుభవమువలన చెప్పగల్గుచున్నాను.

కాంగ్రెసు మహాసభలోనికి కార్మిక కర్షక సంఘములను చేర్చుకొని ప్రాతినిధ్యము నొసంగిన యెడల ఆసంఘములు ముందుగా తమకు సంబంధించిన ఆర్థికబాధకములు తొలగింపబడవలెనని భీష్మించియుండురేగాని యావద్భారత భూమికి సంబంధించిన విశాలమయిన సమాలాగ్రమయిన సంస్కరణముల విషయమయి వారు ఆలోచింపరని వాదించుటకు అవకాశమున్నది. ఆ విషయమును మరువజాలము. ఈసంఘములను ఒక్కుమ్మడిగా కాంగ్రెసుతో చేర్చుట ఎట్లను ప్రశ్న యుదయించుటం కాంగ్రెసునను ఇతర సామ్రాజ్యవాదప్రతికూల సంఘములన్నియును కాంగ్రెసుమహాసభయొక్క సిద్ధాంతములను సాధనవిధానములను అవలంబింపవలెను.

కాంగ్రెసు సోషలిస్టు పార్టీ.

ఈపార్టీలో నేను చేరియుండనప్పటికిని ఈ పార్టీయొక్క మూలసిద్ధాంతములను వ్యవహారపద్ధతులను మొదటినుండియు నేను ఆమోదించుచునే యున్నాను. తీవ్రవాదులందరును మున్ముందుగా తమపార్టీని తాము కట్టుదిట్టము చేసికొనవలెను. కాంగ్రెసు మహాసభయొక్క అంగనిర్మాణముతో సామ్యవాదసూత్రముల ననుసరించిన సంస్కార విధానమును అభిలషించెడి ప్రతినిధివర్గమొకటి ప్రత్యేకముగానుండుటకు అవకాశమున్నది.

సామ్యవాదసూత్రములను వెంటనే దేశములో వర్తింపజేయుటకు కిప్పుడు సమయ అవకాశములు లేవు. గాని, మనదేశమునకు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము లభించినపిమ్మటనైనను సామ్యవాదసిద్ధాంతములను వర్తింపజేయుటకొరకై ఇప్పటినుండియు ప్రజలలో అభిప్రాయములను వివరిస్తూ ప్రచారముచేయ

తరువాయి 10 వ పేజీలో చూడుడు.

★ బ్రిటిషువారి తంత్రములకు కాంగ్రెసువారు లొంగరు. ★

రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము బూటకమని నిరూపింపబడినది.

ప్రజాబలములేని మంత్రివర్గముల నేర్పరచుట నీతితో కూడిన పనిగాదు

కాంగ్రెసు మంత్రుల రాజీనామానుగురించి కాంగ్రెసు విషయనిర్ణయ సభలో సర్దారు వల్లభాయిపటేలుగారి ఉపన్యాసము.

ఎటుల కాంగ్రెసు మంత్రివర్గము లేర్పడెను.

నూతన సంస్కరణములు రాష్ట్రములందు అమలులోనికి రాగానే మంత్రిపదవులను అంగీకరించుటకు కాంగ్రెసువారు ఆతురతపడలేదు. పరిపాలనావిషయములయందు గవర్నరులు జోక్యము కలుగజేసికొనెదరనియు, చట్టమునకుపరిరిచి మంత్రులకుగల సర్వాధికారమును చలాయించు విషయమునకూడ గవర్నరులు అడ్డంకులు కలుగుదురనియు కాంగ్రెసువారు భయపడిరి. కొన్ని నెలలకాలము యీవిషయమై వివాదము జరిగెను. గవర్నరులు పరిపాలనా విషయములందు జోక్యము కలుగజేసుకొనరని అభయమొసంగుచు గవర్నరు జనరలుగారొక ప్రకటన గావించిరి. ఈ విషయమై 3 నెలలకాలము వివాదము జరిగినపిమ్మట గవర్నరుజనరలుగారి ప్రకటనయందొసగబడిన అభయమును ఆధారముగగైకొని కాంగ్రెసు పక్షమువారు 6 రాష్ట్రములందు మంత్రివర్గముల నేర్పరచిరి. కొంతకాలము గడచినపిమ్మట సరిహద్దు రాష్ట్రమున కూడ కాంగ్రెసు మంత్రివర్గమేర్పడెను.

రాజకీయఖైదీల ప్రశ్న

మంత్రిపదవుల నలంకరించి ఉద్యోగపాత్ర్యమును అనుభవింపవలెనను ఉద్దేశముతో కాంగ్రెసు పక్షమువారు ఉద్యోగము స్వీకరింపలేదు. ప్రజల బలమును వృద్ధిచేసి దేశమున స్వాతంత్ర్యోద్యమము నకు తోడ్పాటు నొసగవలయుననెడు సంకల్పముతో కాంగ్రెసువారు పదవుల నంగీకరించిరి. కాంగ్రెసు పక్ష ప్రణాళికయందు రాజకీయఖైదీల విడుదల విషయమై కాంగ్రెసువారు గట్టిప్రయత్నములను గావించెదరని ప్రకటింపబడెను. రాజకీయఖైదీలను విడుదలచేయుట తమప్రధానధర్మమని కాంగ్రెసు మంత్రులు తలంచిరి. కాంగ్రెసుమంత్రులు అధికారము వహించినదిమొదలు రాష్ట్రీయగవర్నరులతో యీవిషయమై సంప్రతింపులు ఆరంభించిరి. కొన్నిరాష్ట్రములందు యీప్రశ్న జనింపలేదు. బీహారు, సంయుక్తరాష్ట్రములయందలి కాంగ్రెసు మంత్రులు రాజకీయఖైదీలనందరిని విడుదలచేయ పూనుకొనిరి. కాని గవర్నరులు ఇందుకు అంగీకరింపక ఒక్కొక్క ఖైదీకేసును పరిశీలించి క్రమముగ ఒక్కొక్కరిని విడుదలచేయవలెనని సూచించిరి.

ప్రజాభిప్రాయము.

ఈవిధమున 6 నెలలకాలము రాజకీయఖైదీల విషయమై మంత్రులు గవర్నరులను ఒత్తిడిచేయుచుండిరి. కాని ఖైదీలనందరను విడుదలచేయవలయునను సూత్రమును గవర్నరులు అంగీకరింపలేదు. పరిస్థితు లీవిధముగనుండ వంగరాష్ట్రమున ధక్కా కారాగృహమున ఒక ఖైదీ మరణించెను.

అంతేకాక కాంగ్రెసుమహాసభ సమావేశము కానుండుటవలన ఎన్నికల ప్రణాళికను ఏవిధమున అమలుపరచిరని కాంగ్రెసు ప్రతినిధులకు తెలుప వలసిన బాధ్యత కాంగ్రెసుమంత్రులకును, కార్య సంఘమువారికిని యేర్పడెను. కాన బొంబాయి లోను, వార్ధాలోను జరిగిన కార్యసంఘ సమావేశములందు కార్యసంఘమువారు యీసమస్య విషయమై కాంగ్రెసు మంత్రులు పట్టుదలచూపుట [illegible] విధుర్యము [illegible]. ఎన్నికల ప్రణాళికయందు రాజకీయ ఖైదీల విడుదలకు ఎక్కువ

ప్రాముఖ్య మీయబడియుండుటచే యీవిషయమును పలువురు ప్రకటించుచున్న ఆక్షేపణలను పాటింపవలసివచ్చెను.

వర్కింగు కమిటీ.

వార్ధాలో జరిగిన కార్యసంఘ సమావేశమున యీవిషయమును ఒక తీర్మానము గావింపబడెను. రాష్ట్రముల పరిపాలనా విషయములందు గవర్నరులు మంత్రులకు అడ్డుతగిలినచో పరిపాలనమును సక్రమముగ జరుపవలసిన బాధ్యతగలమంత్రులు ఉద్యోగములందుండుటకు వీలులేదని కార్యసంఘమువారు నిర్ణయించుకొనిరి. ఈ రెండు రాష్ట్రములందలి మంత్రులు తమ రాష్ట్రములందున్న రాజకీయ ఖైదీలతో సంభాషణలు జరిపిరి. దౌర్జన్యముపై తమకు విశ్వాసము తొలగిపోయినదని ఖైదీలు మంత్రులకు వాగ్దానమొసంగిరి. ఈపరిస్థితులలో యీఖైదీలను తమబాధ్యతపై విడుదల చేయవచ్చుననియు, యీవిషయమున జోక్యము కలుగజేసికొనుటకు గవర్నరులకు తగు ఆధారములు లేవనియు రెండురాష్ట్రముల మంత్రులు నిర్ణయించుకొని, హరిపుర కాంగ్రెసుకు ముందుగ విడుదలచేయ తలంచిరి. ఇది గవర్నరుజనరలు గారికి సంబంధించిన విషయమని గవర్నరులు మంత్రులకు తెలిపిరి.

గవర్నరు జనరలు

ఈప్రశ్న కేవలము రాష్ట్రములకు సంబంధించిన సమస్య కాదనియు, భారత దేశమునకంతయు సంబంధించిన సమస్యయనియు గవర్నరుజనరలుగారు నిర్ణయమొసంగి జోక్యము కలిగించుకొనిరి. ఒక రాష్ట్రములో 20 మంది ఖైదీలు విడుదలచేయబడినచో రాజకీయఖైదీల విడుదల విషయమై పంజాబు మంత్రివర్గమునకు ఒత్తిడి అధికమగునని గవర్నరుజనరలుగారు సూచించిరి. ఈసమస్యను యీదృష్టితో చూడవలసిన అవసరము తమకు లేదనియు, ఎన్నికలసమయమందు తా మొసగిన వాగ్దానములను అమలుపరచుట తమ విధియనియు, యీవిషయమున పంజాబు గవర్నరుసలహా చెప్పుట అప్రస్తుతమనియు, జోక్యము కలుగజేసికొనుటకు గవర్నరుజనరలుగారికి ఎట్టి హక్కు లేదనియు, ఇతర రాష్ట్రముల గవర్నరుల ఒత్తిడికి లొంగ వలసియుండిన అది రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్య నిరోధమగునని చెప్పిరి.

15 మంది ఖైదీల విడుదలవలన భారతదేశమంతటను అల్లకల్లోలమై విప్లవమేర్పడునని తలంచి గవర్నరు జనరలుగారు ఇండియా చట్టపు 126 (5) సెక్షను ననుసరించి వర్తించుకొనుట విపరీతముగనున్నది. ఇంతటి విశాలమగు భారతదేశమున కారాగృహముల వెలుపల దౌర్జన్యముపై నమ్మకముగలవారు లేరాయని ప్రశ్నించుచున్నారు! 15 మంది ఖైదీల విడుదలచేయుట కధికారము లేదన్న ఇదెట్టి రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యము! రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యము కేవలము బూటకమని గవర్నరు జనరలుగారి జోక్యమువల్ల నిరూపింపబడినది.

కాంగ్రెసుమంత్రులు: శాంతిస్థాపన.

విడుదలచేయబడినపిమ్మట ఖైదీలు శాంతి భంగకరమగువిధమున ప్రవర్తించినచో మరలతిరిగి కారాగృహములకు పంపవచ్చును. కాన్పూరునందును, షోలాపూరునందును అశాంతి వ్యాపించినపుడు కాంగ్రెసుమంత్రులు 144 సెక్షను ప్రయోగించిరి. గడచిన 6 నెలలలో శాంతిని స్థాపించు విషయమై కఠినమగుచర్యలను తీసికొనుటకు కాంగ్రెసుమంత్రులు వెనుదీయలేదు. పరిపాలనమును సవ్యముగ జరుపుచుండిరి. దేశమునంతటను కలవర పెట్టుచున్న సాంఘికపు అశాంతి, అల్లరులు కాంగ్రెసువారు అధికారము వహించినపిమ్మట తల ఎత్తలేదు. శాంతి స్థాపనవిషయమై కాంగ్రెసు వారికిగల పట్టుదల యెన్నియో పర్యాయములు నిదర్శింపబడెను.

కాంగ్రెసు మంత్రులు సద్భావమును యీవిధముగ స్పష్టముగ ప్రకటించియుండ గవర్నరు జనరలు జోక్యముకలుగజేసికొనుట మిగుల విపరీతముగనున్నది. ఏదో ఒక నెపముపెట్టి కాంగ్రెసు మంత్రులను ఉద్యోగములనుండి తొలగింప గవర్నరు జనరలుగారు ఉద్దేశించిరాయను సందేహము కలుగుచున్నది. ఈవిషయమున బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి తంత్రములకు కాంగ్రెసువారెన్నటికిని లొంగరు. గవర్నరుజనరలుగారు పొరపాటొనర్చిన కాంగ్రెసువారు పొరబడరు.

సవాలు.

బీహారు, సంయుక్త రాష్ట్రములందు రాజకీయ ఖైదీలు విడుదలచేయబడినచో పంజాబు, బెంగాలు రాష్ట్రములందు క్లిష్టపరిస్థితు లేర్పడునని గవర్నరులు తెలుపుచున్నారు. పంజాబు, బెంగాలు రాష్ట్రముల పరిపాలనము మాకిచ్చిన ఇతర ఏడు రాష్ట్రములందువలె సక్రమముగ [illegible] జరుగు చుండు విధముగనే ఆరెండు రాష్ట్రముల పరిపాలన జరిపెదమని గవర్నరులకు సమాధానము చెప్పుచున్నాను. ఖైదీలు విడుదల చేయబడిన తమకు యిబ్బంది కలుగునని భయపడు మంత్రులను ఇతర రాష్ట్రములలో గవర్నరులు నియమించుట కాంగ్రెసు వారి తప్పుకాదు.

కాంగ్రెసు మంత్రివర్గములు ఒకవైపున గవర్నరులకు లోబడియున్నవనియు, మరొకవైపున కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీకి లోబడియున్నవనియు, వర్కింగు కమిటీవారు మంత్రులపరిపాలనమున జోక్యము కలుగజేసుకొనుచున్నందున ఇబ్బందు లేర్పడుచున్నవనియు కొందరు ఆక్షేపించుచున్నారు. కాంగ్రెసు మంత్రులకు కాంగ్రెసువర్కింగు కమిటీవారు సలహాల నిచ్చుచున్నారేగాని అనవసరముగ జోక్యము కలుగజేసికొనుట లేదు. చిక్కు సమస్యలు, చిక్కుపరిస్థితులు ఉదయించినపుడు వాటిని పరిష్కరించు విషయమున

[illegible] 11 వ పేజీ 4 వ కాలంలో చూడుము.

కావలెను.

వెస్టర్ని ప్రావిడెంటు

అండ్ జనరల్ ఇన్స్యూరెన్సు కంపెని, లిమిటెడ్.

(హెడ్ ఆఫీసు : బొంబాయి — స్థాపితము 1924)

జీవిత ఆదాయం రు 8 లక్షల పైగా	జారీచేసిన పట్టాలు 40 వేలు మించినది

సంవత్సర ఆదాయం రు 2½ లక్షలు మించినది.

రు 50 వేలపైగా క్లెయిములు చెల్లించబడినది.

15, 18 20 యేండ్ల యెండోమెంటు పాలసీలు, యావజ్జీవిత లిమిటెడ్ పాలసీలు 15, 20 సంవత్సరములకు మగవారికి, ఆడవారికి 45 సంవ వయస్సువరకు జారీచేయబడును. నెల 1-కి ప్రీమియంరు మాత్రమే. మెడికల్ పరీక్ష లేదు.

నమ్మకమైనట్టియు, చురుకైనట్టియు ఏజెంట్లు కావలెను.

వివరములకు:— యిజె స్పెక్టరు, 269 రంగనాయకులపేట నెల్లూరు.

సూపరింటెండెంటు, బృందావన గార్డన్సు, ఇబ్రహీం కాలనీ, ఎగ్మూరు, మద్రాసు.

విఠలునగర సభలు

(హరిపుర కాంగ్రెసు సమయమున జరిగిన సభలు విఠలునగరమందు జరిగెను.)

క్రిమినల్ ట్రయిబ్సు ఆక్టు రద్దుకావలెను.

ప్రత్యేక ప్రాంతముల మహాసభ.

20 తేది 81 కాంగ్రెసు విఠలునగరంలో ప్రతినిధు లశిబిరంలో ఆచార్య రంగాగారధ్యక్షతన ప్రత్యేక ప్రాంతములవారి మహాసభ జరిగెను.

రంగాగారు తన ఉపన్యాసమందు ప్రత్యేకింపబడి ప్రాంతములలో 80 లక్షల మంది ప్రజ లున్నారనియు వీరికట్టి బాగు చేయుటకు ప్రత్యేక యేర్పాటులు, రక్షణలు అవసరమనియు, వీరినిగూర్చి కాంగ్రెసు మహాసభలో కూడ ఒక తీర్మానము గావింపబడెననియు, ఇండియాలో ఇతర ప్రాంతములవారికి గల భాగ్యములన్నియును ప్రత్యేకింపబడిన ప్రాంతములవారికిగూడ కలుగవలెననియు చెప్పిరి.

తీర్మానములు

క్రిమినలు ట్రయిబ్సు చట్టము రద్దుచేయబడవలెననియు, యీ ప్రాంతములలో రివిజను కమిటీల యేర్పరుపవలెననియు, అడవులలో హక్కుల నీయవలెననియు, యీ ప్రాంతములవారి అభివృద్ధి నిమిత్తము అధికార విచారణసంఘములు నియమింపబడవలెననియు మరికొన్ని తీర్మానములు గావించబడెను.

ముస్లింనాయికుల సమావేశము

అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీలోనున్న ముస్లిం సభ్యులందరును 20 తేది జవహరిలాల్ గారి శిబిరంలో సమావేశమైరి. ముస్లిములలో జాతీయప్రతిభల ప్రచారమును అరికట్టుటకు ఏమి చేయవలెనని చర్చించిరి. ప్రతిరాష్ట్రములోను ప్రత్యేక కమిటీలనునియమించి తృప్తికరముగ పని జరుగవలెనని తీర్మానించిరి. నాయకులు యీప్రయత్నములు గావించినచో వర్కింగు కమిటీ అవసర ప్రోత్సాహమిచ్చుటకు వాగ్దానముచేసెను.

తమిళనాడు, కర్నాటక ప్రతినిధుల మహాసభ

తమిళనాడు, కేరళ, కర్నాటక ప్రతినిధుల మహాసభ 20 తేది పి. యస్. ముత్తురంగ మొదల్యారుగారి అధ్యక్షతన జరిగెను. మద్రాసుశాసనసభలు, ఋణనివారణబిల్లును ప్యాసుచేసినందులకు అభినందించిరి. ఈబిల్లుకు అనుమతి యివ్వకూడదని శాసనసభ యితరపక్షముల రాయబారముల విఫలము చెందుటకు అధ్యక్షులు వివరము చెప్పిరి.

ఈ బిల్లువలన వ్యవసాయదారుల ఋణము 25 కోట్లవరకును, జమీందారీలోని శిస్తుబాకీలను 5 కోట్ల వరకును తొలగించుననియు, ఒకవేళ నైశాసనసభ బిల్లును నిరాకరించిన పక్షమున పరిస్థితులు విపరీతముగ పరిణమించగలవనియు కె. సంతానం యం. యల్. ఎ. గారు తెలిపిరి.

రాష్ట్రభాషా సప్తమ సమావేశము

20 తేది సేటు జమునాలాల్ బజాజ్ గారి అధ్యక్షతన జరిగెను.

భారతదేశమున కంతటికిని, సంబంధించిన సంఘములన్నియును హిందీభాషలోనే ప్రతివ్యవహారము సంతరయును జరుపవలెనను తీర్మానము ఏకగ్రీవంగా ఆమోదింపబడెను.

రాజకీయఖైదీల మహాసభ

అఖిల భారత ద్వితీయ రాజకీయఖైదీల మహాసభ బెంగాలు అసెంబ్లీ ప్రతిపక్ష నాయకుడగు శరత్ చంద్రబోసు గారి అధ్యక్షతన జరిగెను. బోసుగారు తన ఉపన్యాసమందు ఒరిస్సాలోను, మధ్యపరగణాలలోను మంత్రులు డెటిన్యూలను విడిచిపెట్టిరనియు ఇందువలన ప్రజాశాంతికి భంగము కలుగలేదనియు కొలదిమంది రాజకీయ ఖైదీలను తప్పకు రాజకీయ విశ్వాసము లున్నప్పటికిన్ని వారి అసలు ఆదర్శములు దేశహితమును కోరుటలో నిజమైనవి సరియైనవి అని అంగీకరింపక తప్పదనియును, దేశములోని పరిస్థితులు మారిపోయినపుడు కూడ వారిని నిర్బంధముచేసియుంచుట అన్యాయ హింసనవిధానమనిరి.

కాంగ్రెసు మహాసభ దేశమంతట రాజకీయ ఖైదీలను ఏమరతులను కోరకయే విడుదలచేయుటకు కంకణము కట్టుకొనెనని తీర్మానించుట చాల శుభవార్తయనియు, బీహారు, యు. పి. రాష్ట్రములలో కాంగ్రెసుమంత్రులు రాజీనామాలివ్వుటచేత అక్కడి ప్రజలు కొంత కష్టపడవలసి వచ్చునుగాని, ప్రజాస్వత్వములముందు ఆకష్టము లెక్కపాటిగా పరిగణింపనవసరము లేదనియు చెప్పిరి.

తీర్మానాలు.

(1) బీహారు, యు. పి. మంత్రుల చర్యలలో ఔచిత్యము కలుగజేసికొన్నందులకు గవర్నరు జనరలు చర్యను ఖండించిరి. (2) కాంగ్రెసేతర ప్రభుత్వములన్నియును అందరు ఖైదీలను విడుదల చేయవలెననిరి (8) మద్రాసు ప్రభుత్వంవారు మద్రాసు కోర్టులలో శిక్షితులై ఇతర రాష్ట్ర జైళ్లలో శిక్షననుభవించుచున్నవారిని విడుదల చేయవలెననికోరిరి.

విఠలు నగరులో రైతుల ఊరేగింపు.

ఆచార్య రంగాగారి నాయకత్వము.

భారత రైతుసంఘాధ్యక్షుడగు ఆచార్యరంగా ఇండియా యాగ్నిక్ సహజానందస్వామి మొదలగు రైతునాయకుల నాయకత్వముక్రింద 5 వేలమంది రైతులు 18 తేది ఉదయం విఠలునగరులో గొప్ప ఊరేగింపు జరిపిరి. జండాచౌకులో కొంతసేపు ఆగి విఠలునగరునకు 8 మైళ్లు దూరమున నున్న తాళ్యాదగ్రామమునకు వెళ్లిరి. ఈ రైతులు గుజరాతులో ఆరు తాలూకాల నుండి వచ్చిరి.

గోరక్షణ భారతీయుల దీక్ష.

గోప్రదర్శనశాలలో గాంధిజీ ఉపన్యాసము.

హరిపుర కాంగ్రెసు సందర్భమున 18 తేదీన విఠలునగరమందు గోప్రదర్శనము జరిగెను. వల్లభాయిపటేలుగారు తెరచిరి. గాంధీమహాత్ముడు తన ఉపన్యాసమందు గోవులనుగురించి యిటుల చెప్పెను.

గోరక్షణము చాల కష్టములతో కూడినపని. 1908 నుండియు నేను దీనినిగూర్చి చాలశ్రద్ధగా ఆలోచించుచునే యున్నాను. మనకు కలుగుచున్న కష్టముల కన్నిటికిని మన అజ్ఞానము సోమరితనము యివిరెండే ముఖ్యకారణములు. అర్థశాస్త్రవేత్తలతో నేను గోరక్షణనుగూర్చి ఆలోచించితిని. గేదెలకుబదులుగ ఆవులనే మనము అధికముగ పెంచవలెనని నేను నిశ్చయించితిని. ఇపుడు దేశమున దారిద్ర్యము చాల అధికముగ నున్నది సంస్థానాధిపతులు, జమీందారులు మున్నగుధనవంతులు తప్ప తక్కినవారు ఆవులను పెంచలేకున్నారు. అందువలన బీదవారికి ఆవుపాలును, ఆవు నెయ్యియును దొరకుటయేలేదు. బజారులో కల్తీవస్తువులు మాత్రమే అమ్ముచున్నారు. ఈసమస్యను పరిష్కరించు ఉద్యమమును మేముశాస్త్రీయరీతిలో ప్రారంభించితిమి. గేదెలకు వ్యయముతక్కువ, ఆవులకు వ్యయము చాల అధికము అని ప్రజల యభిప్రాయము. ఎటులైనను గోసంతతిని కాపాడి వృద్ధినొందించుటకు భారతీయులందరును దీక్షబూనవలెను. ప్రాచీనకాలము నుండియు మనదేశీయులు గోవుల నతిభక్తితో చూచుచు చాలప్రేమతో పెంచుచునేయున్నారు. ఇపుడు గోవుల కట్టి ఆదరణయు లేకుండపోయినది. ప్రజలందరును ముఖ్యముగా ఆవుపాలనే త్రాగవలెను. కాన ఆవులను అందరును పెంచవలెను.

నూతన కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీ.

కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు క్రిందివారిని కాంగ్రెసు వర్కింగుకమిటీ సభ్యులుగ ప్రకటించిరి.

(1) సుభాస చంద్రబోసు
(2) జవహరిలాల్ నెహ్రూ
(8) బాబు రాజేంద్రప్రసాదు
(4) సర్దారు వల్లభాయిపటేలు
(5) ఖాన్ అబ్దుల్ గఫూర్ ఖాన్
(6) బూలాభాయి దేశాయి
(7) శ్రీమతి సరోజనీదేవి
(8) జయరాందాసు దౌలత్ రాం
(9) ఆచార్య జె బి కృపాలిని
(10) సేటు జమ్నాలాలుబజాజు
(11) శరతు చంద్రబోసు
(12) మౌలానా అబ్దుల్ కలామ్ ఆజాదు
(13) హరికృష్ణ మెహాతబు
(14) డా. పట్టాభిసీతారామయ్య
(15) గంగాధరరావు దేశపాండ్య.

ఆచార్య కృపాలినీగారు జనరలు కార్యదర్శి, జామ్నాలాలు కోశాధ్యక్షులు.

గోవిందవల్లభ పంతుగారు.

రాజకీయ ఖైదీల విడుదల ప్రశ్నపై రాజీనామా యిచ్చిన యు. పి. ప్రధానమంత్రి.

ఆది పెలమ సభ

నెల్లూరు-ఏప్రెలు 16-17

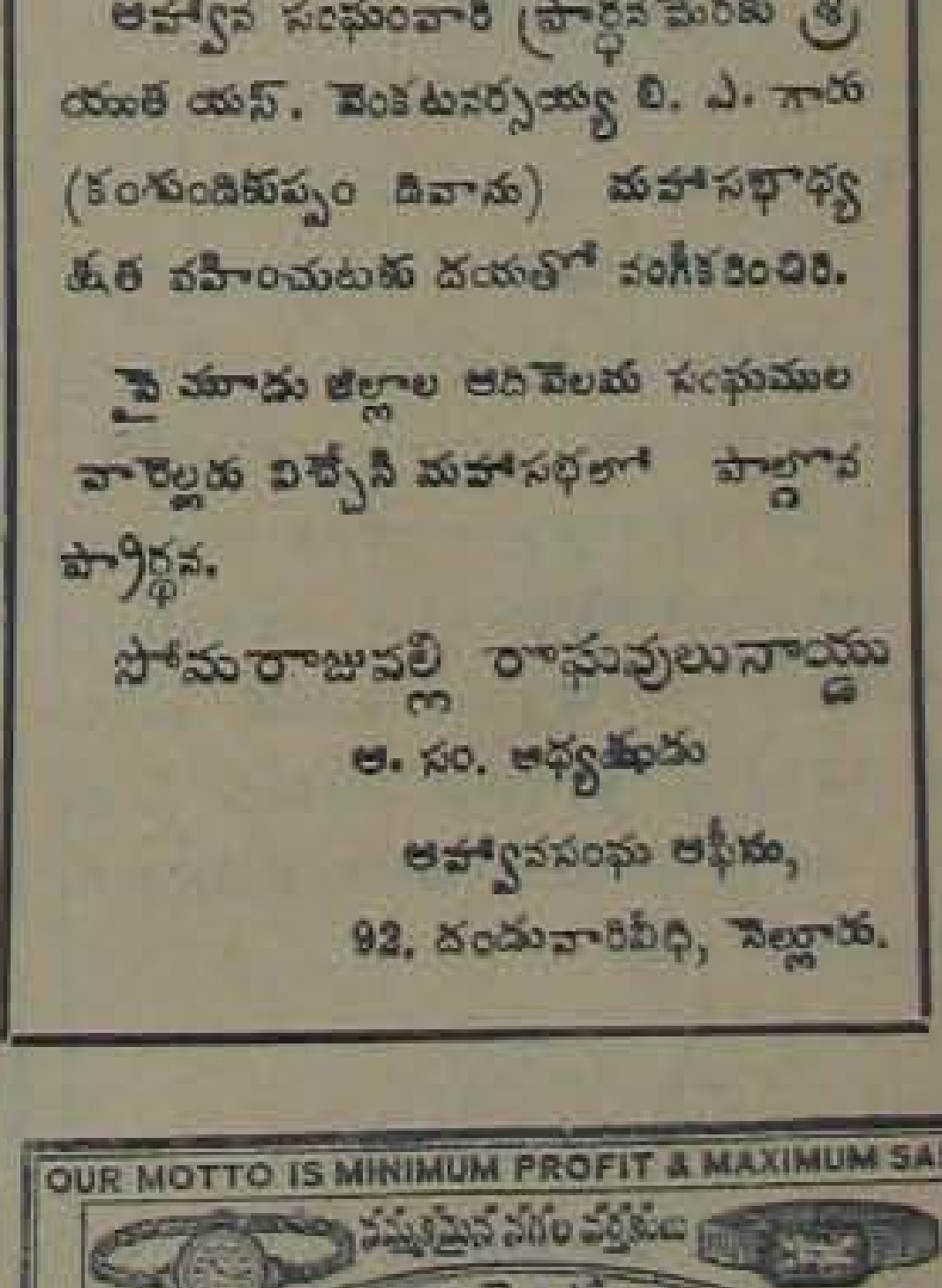
అధ్యక్షులు:
యస్. వెంకటనర్సయ్యగారు

కడప-చిత్తూరు - నెల్లూరు జిల్లాల ఆదివెలమ మహాసభ ఏప్రెలు 16-17 తేదులలో నెల్లూరు పురమందిరమున జరుగునట్లు 30-1-38 తేది సమావేశమైన ఆహ్వానసంఘంవారు తీర్మానించారు.

ఆహ్వాన సంఘంవారి ప్రార్థన మేరకు శ్రీయుత యస్. వెంకటనర్సయ్య బి. ఎ. గారు (కంగుండికుప్పం దివాను) మహాసభాధ్యక్షత వహించుటకు దయతో వంగీకరించిరి.

పై మూడు జిల్లాల ఆదివెలమ సంఘముల వారెల్లరు విచ్చేసి మహాసభలో పాల్గొన ప్రార్థన.

సోమరాజుపల్లి రాఘవులునాయ్డు
ఆ. సం. అధ్యక్షుడు
ఆహ్వానసంఘ ఆఫీసు,
92, వందువారివీధి, నెల్లూరు.

ప్రతివస్తువుపైనను మా ట్రేడుమార్కు "V. T. N." ను గుర్తుపట్టుడు.

డా॥ పట్టాభిగారి గర్జనలు.

సంస్థానములలో కాంగ్రెసు సంఘముల గురించి వర్కింగు కమిటి తీర్మానమునకు తీవ్ర ఘటన.

సంస్థానములలో కాంగ్రెసుసంఘముల నిషేధించుచు వర్కింగు కమిటీవారొక తీర్మానముగావించిరి. విషయనిర్ణయ సభలో అబ్దుల్ కలాం అజాదుగారు యీతీర్మానము ప్రతిపాదింపగా తీవ్ర వాదోపవాదములు జరిగెను. డాక్టరు పట్టాభిగారి సవరణతో క్రిందివిధముగ తీర్మానము నెగ్గెను.

"ప్రస్తుతము సంస్థానము సంనున్న కాంగ్రెసు కమిటీలు వర్కింగుకమిటీయొక్క అధ్వర్యముక్రిందను, అజమాయిషీక్రిందను మాత్రమే పని చేయవలెను సదరు కాంగ్రెసుకమిటీలు శాసనసభా వ్యవహారములందు పాల్గొనరాదు. కాంగ్రెసుపేరట ఆ కమిటీలు ప్రత్యక్ష నిరోధకార్యములను సాగించుటగాని, సంస్థానములకుమాత్రమే సంబంధించిన అంతరంగ విషయములలో కాంగ్రెసుపేరట పోరాటము సాగించుటగాని తగదు."

డాక్టరు పట్టాభిసీతారామయ్యగారు అబ్దుల్ కలామ్ అజద్ గారిచే ప్రతిపాదింపబడిన వర్కింగు కమిటీవారి తీర్మానమును ప్రతిఘటించుచు క్రింది గంభీరోపన్యాసము నొసరించిరి.

పట్టాభిగారి ఉపన్యాసం.

వర్కింగు కమిటీవారి తీర్మానమును ప్రజాక్షేమమును గమనించి ప్రతిఘటింపవలసివచ్చినది. గత 21 సం॥నుండియు నేను అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యుడనైయుంటిని. ఇటీవల నేను సంస్థానప్రజల మహాసభకు అధ్యక్షపదవినిగూడ స్వీకరించితిని. నేను స్వానుభవముతో మాట్లాడుటలేదు. అనుభవముతో మాట్లాడుచున్నాను. ఈ తీర్మానమును ఎందుకు ప్రతిపాదించిరని నేను మున్ముందుగా వర్కింగు కమిటీని ప్రశ్నించుచున్నాను. మైసూరులో జరిగిన సందర్భములే యీ తీర్మానమునకు కారణములైనవా? గాంధీమహాత్ముడు కారాగృహమునుండి వచ్చినవెంటనే సంయుక్తపరగణాలలో పన్నుల నిరాకరణమును సాగించుటకు అనుమతి నొసంగవలదని జవహరిలాల్ నెహ్రూగారు కోరియుండిరి.

ఆరీతిగనే మైసూరుగూడ అనుమతిని కోరియుండెను. అనుమతి కావలెనని కోరుట శాసనబద్ధమైన పనియేయగును. స్వదేశసంస్థాన విషయముల విషయములో కాంగ్రెసు వర్కింగుకమిటీయొక్క అభిప్రాయవైఖరిని స్పష్టీకరించవలసినదిగా పలుమారు సవాలుచేయబడెను. సంస్థానములలో కాంగ్రెసు కమిటీలు ఉండకలెనను విషయమును వర్కింగుకమిటీ నిరాకరించుటకెట్లు సాధ్యమగును? మీరుమిక్కిలి నిషేధపు ఉత్తర్వును గూడ అమలుపరచుట తగునా? జన బాహుళ్యసన్నిపాతముగూర్చియు, కాంగ్రెసును ప్రతిష్ఠ మొనర్చుటకు కాంగ్రెసు కమిటీల యుండవలసిన ప్రాతిపదిక సాధ్యాలను గూర్చియు యిటీవల యెక్కువగ ఆలోచనలు జరుగుచున్నవి కనుక అట్టి ప్రాతిపదిక కాంగ్రెసు కమిటీల విషయమై ప్రస్తావించకుండా యీదారుణమైన తీవ్రపరివర్తనా ప్రపూరితమైన యీతీర్మానము నెట్లు యీ వర్కింగు కమిటీ ఆమోదించి అమలుపరచగలదు?

సంస్థానముల కన్నిటికిని ఒక్కమొక్కటో ఎందుకు నిషేధము విధింపవలెను? భూములలో కొన్ని బలమైనవి, కొన్ని దుర్భరమయినవి యుండును. అదేవిధంగా కాంగ్రెసు కమిటీలలో గూడ కొన్ని మంచివి కొన్ని చెడ్డవి యుండగలవు. కాంగ్రెసు నిబంధనలను, ఉల్లంఘించిన కమిటీలు కొన్ని లేవా? వాని నన్నింటిని రద్దుచేసితిమా? కాంగ్రెసు కమిటీలన్నియును నిర్దుష్టమైన పరిపూర్ణదశకు రాలేదు. కాంగ్రెసుకమిటీలు కేవలము బూటకములుగానున్నవి. ఆసంగతి మన కందరకును తెలియును. తల్లిపుట్టింటి సంగతి మేనమామవద్ద పొగడవలెనా? ఇటువంటి బూటకపు కమిటీలు ఉండవచ్చునని యెడల సంస్థానములలోని కాంగ్రెసు కమిటీలు మాత్రము ఎందుకు ఉండకూడదు? సంస్థాన ప్రజాసభవారు కొద్దిగ సంస్థానములలో మెంబర్లను చేర్చిరి. కాంగ్రెసు మహాసభ యనునది యొకటియుండగా సంస్థాన ప్రజాసభయను మరొక సంస్థయుండరాదని మందలించియుండిరి.

సంస్థానములలో కాంగ్రెసువాదులకు ప్రతిష్ఠాగౌరవములు లేకయున్నవని మీరు మొఱపెట్టుచున్నారు. అట్టిచో ఇక బ్రిటిష్ పరగణాలలో ప్రతిష్ఠాగౌరవము మనకు నిలువగలదా? నిన్న మొన్నటివరకు మీరు చిట్టగాంగునందును, మిద్నపూరునందును పరిహార్హ రాష్ట్రములందును చేసిన దేమిటి? కొన్ని విషయములలో మనము అసమర్థులమై అప్రయోజకత్వమును వెల్లడిచేసికొనుట మంచిదిగాదు. మన పటాలమంతయును ఒక్కమాటుగా కలిసి నడువవలెను. ఎవరికివారు చీలిపోవుటకు వీలులేదు. భర్త ముందుకు నడచినప్పుడు, భార్యను బిడ్డలను అడివిమృగముల పాలు చేయుటా? ఈదేశములోనున్న 80 సంస్థానములను బ్రిటిషుపరగణాలకు శత్రువులై బ్రిటిషు పరగణాలవారిపై కిరసనాయిలుపోసి నిప్పంటించటానికి మీరు కోరుచున్నారా? నేడు ప్రపంచములో ఆల్స్టర్ పరగణాలందేమి జరుగుచున్నది. బ్రిటిషు పరగణాలలోనివారమగు మనయందు నూతన చైతన్యము ఆవేశించియున్నది మనకు విరుద్ధముగా సంస్థానములనెడి అల్స్టరును యీదేశములో గూడ తెలసియున్నది. మనము మాత్రము సమర్థులమై స్వాతంత్ర్యమునకు పోరాడి కుట్రలకు జయించినపిమ్మట ఏదైనా ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలమువల్ల సంస్థానము ప్రజలుకూడ మనవలెనే ఆకస్మాత్తుగ అప్పుడు మనతో పరిపాటిగా సమర్థులై స్వరాజ్యమునందు పాల్గొనగలరని మీరు భావించుచున్నారా? అటువంటి గొంతెమ్మకోరికలను కోరవద్దు వివేకపు లట్టి స్వప్నములను యీనాటి ప్రపంచంలో కల్పించుకోనరు.

కాంగ్రెసుతో సంబంధం లేకుండా సంస్థాన ప్రజలు ప్రత్యేక మొక సంస్థను ఏర్పరచుకోవలెనని మనము నిర్ణయించేయెడల కొందరు స్వలాభ కాంక్షులు పుట్టి మాయలు చేయగలరు. అదిరకాలము నుండి సంస్థానములయందు మతసాంఘిక కలహములును, భిన్న భిన్న కక్షలును ఏర్పడగలవు. భారతదేశమును కెప్పటికైన దోహదమును లభింపచేయగల సంస్థ కాంగ్రెసు మహాసభ యొకటే. దానికొక్కదానికే అధికార ప్రాబల్యము కలదు. అట్టికాంగ్రెసు మహాసభయొక్క ప్రాపక మంత్రోదకమును సంస్థానప్రజలకు కూడ లభింపచేయని యెడల సంస్థానములు మతకలహాలకు ఆలవాలములుగా నుండగలవు.

బీహారు, యు. పి. గవర్నర్ల పట్టీలు.

రాజకీయఖైదీల విడుదల ప్రశ్నపై కాంగ్రెసు మంత్రులు రాజీనామా పెడితే ప్రొవిన్సులలో నులభంగా నడమంత్రపు మంత్రులతో క్రొత్త మంత్రివర్గాన్ని యేర్పరచవచ్చని అనుకున్నారు పాపం బీహారు గవర్నరు కాంగ్రెసువారు జమీందార్లకు ప్రతికూలమైన చట్టాలు స్వానుకూలము చేయ ప్రయత్నించారు కాబట్టి మంత్రిపదవుల తాంబూలాలం అందుకోడానికి జమీందారులు హైరత్తి పడుగులెడతారని అనుకున్నాడు. దేశంలో వాతావరణం యీలాగున్నది, కాంగ్రెసు ప్రభావం యెటుల దేశమంతటా ప్రాకిపోయింది కను గొన లేక పోయాడు.

కాయెలీ ఎలక్ట్ పార్టీనాయకుడును, ఒక జమీందారు అగు చంద్రేశ్వర్ ప్రసాద్ నారాయణ్ సిన్హాగారిని గవర్నరుపిలచి పీ పుక ట్టా డు. కొద్దికాలంక్రింద నే టెనన్సీచట్టం విషయంలో కాంగ్రెసువారికి జమీందారులకు కొన్ని ఒడంబడికలు జరిగివుండినవి. వాటిని అతిక్రమించి జమీందారు పోలేకపోయినాడు. ఒకవేళ ప్రతిఘటింపకపోతే శాశ్వతమైన హానికలుగగలదని భయపడ్డాడు. అందుకోసరం బాబో! నావల్లకాదు యీపని అని అన్నాడు సిన్హాగారు.

మునుపు నడమంత్రపు మంత్రివర్గ నిర్మాత, బీహారుమస్లిం ఇండిపెండెంటు పార్టీ నాయకుడు యూనీసుగారు కూడా పెడమొఖం చూపారు.

సంయుక్త పరగణాలలోకూడా గవర్నరు పాచికలు పారినాయికావు. ఇద్దరు గవర్నర్లు ఫట్టీలుకొట్టారు.

మంత్రుల రాజీనామాలను గవర్నర్లు అంగీకరించక నిలిపివుంచిరి.

నెల్లూరు వెళ్లితే మంచి హోటాలెక్కడ బాబూ?

?

—"ఆలోచించి వచ్చేదఫా చెపుతాను"

నెల్లూరులో ధాన్యపుధరలు

నెల్లూరు టవునులో 21—2—38 తేది సోమవారంనాడు అమ్మబడుచుండిన ముఖ్యమైన ఆహారపదార్థముల ధరలు తెలుపబడె.

ఆహార పదార్థము పేర్లు	కొల్త శేర్ తూకం	ఖరీదు రు.అ.పై.
(1) మొలగొలుకులు వడ్లు (పాతవి) మొదటిరకం	166 తోలాల శేర్ 98 శేర్లుగల బస్తా 1 కి	6-7-6
" రెండవరకం	"	
(2) మొలగొలుకులు వడ్లు (క్రొత్తవి) మొదటిరకం	"	4-14-0
" రెండవరకం	"	
(3) మొలగొలుకులు బియ్యం మొదటిరకం	246 తోలాల శేర్ 105 శేర్లుగల బస్తా 1 కి	14-11-0
" రెండవరకం	"	
(4) జొన్నలు	పుట్టి 1 కి శేర్ 1120 శేర్లకు	65-0-0
(5) రాగులు	"	64-0-0

జమీన్ రైతు

25—2—38.

మంత్రులదా? లేక గవర్నరులదా?

బీహారు, యు. పి. రాష్ట్రములలో కాంగ్రెసుమంత్రులు రాజకీయఖైదీలను విడుదల వుత్తర్వు గావించుటయు అందుకు వైస్రాయి ఇండియాచట్టము 126 (5) సెక్షనుక్రింద అడ్డుతగులుటయు, దానిపై కాంగ్రెసుమంత్రులు రాజీనామా నిచ్చుటవలన రెండురాష్ట్రములలో యేర్పడిన రాజ్యాంగ ప్రతిష్టంభనముపై గవర్నరుజనరలుగారి ప్రకటనయు, ఆ ప్రకటనకు గాంధిజీ విమర్శయు ప్రకటింపబడినవి.

గవర్నరుజనరలుగారు లా- ఆర్డరులు మంత్రుల యధీనమేయని యంగీకరించుచు, భారతదేశముయొక్క శాంతిసౌఖ్యములకును, రాజ్యాంగయంత్రము సక్రమముగ నడచుటకును మాత్రమే తాను అడ్డుపడెననియు, కాంగ్రెసు మంత్రుల ప్రతిష్ఠకు భంగము కలిగించుట తన వుద్దేశముకాదనియు, యిప్పటికిని మంత్రులు గవర్నరులతో సంప్రతించి యిదివరలో వలెనే రాజకీయఖైదీల నొక్కొక్కరి విషయమును పరిశీలించి విడుదలచేయవచ్చుననియు తెల్పిరి. సంపూర్ణరాష్ట్ర స్వపరిపాలన ననుభవించుచున్నారని చెప్పుచు మరల యీచిన్నివిషయమున అడ్డుతగులుట అధికార దుర్వినియోగముగాక మరేమగును?

గాంధిగారు గవర్నరు జనరలు గారి ప్రకటనను శల్య పరీక్ష జేయుచు గావించిన ప్రకటనలో ఖైదీలపరీక్ష చేయు అధికారము మంత్రులదేయని చక్కగ తెలిపియున్నారు. దైనందిన పరిపాలనా వ్యవహారములలో మంత్రులు గవర్నరులతో కలసి తమబాధ్యతలను నిర్వర్తింపవలసిన వారైనచో, తమ నియోజకవర్గములకు బాధ్యులైనమంత్రులు పరాభవము, అపకీర్తిపాలు కాకతప్పదని గాంధిజీ స్పష్టీకరించుచున్నాడు. మంత్రులు ఖైదీలవద్దనుండి దౌర్జన్యమునందు తమకు విశ్వాసములేదని వాగ్దానములు గైకొని యుండిరి. విడుదలచేయదలచిన ఖైదీలందరి విషయములను పరీక్షించియుండిరి. గవర్నరులతో చాలకాలమునుండి యీ విషయమై సంప్రతింపులు జరుపుచునే యుండిరి. కడకు విసిగి, వేసారి గత్యంతరములేక ఎన్నికలయందు ప్రజలకుగావించిన వాగ్దానములను నిర్వర్తించుటగాను ఖైదీలవిడుదల వుత్తర్వులను గావించిరి. ఈవిడుదలవలన దేశమంతటను అల్లకల్లోలముయేర్పడి అశాంతి ప్రబలునని గవర్నరు జనరలుగారికి భీతికలుగుట ఆశ్చర్యముగనున్నది. వల్లభాయిపటేలుగారు గవర్నరు జనరలుగారికి అట్టి భయమున్నచో కాంగ్రెసేతర మంత్రివర్గములుండు రాష్ట్రములుకూడ కాంగ్రెసు మంత్రుల అధీనముచేసిన కాంగ్రెసువారే, శాంతి భద్రతలకు పూచీగ నుండగలరనియు, ఆవిధముగ భయపడు మంత్రివర్గముల నియమించుట ప్రభుత్వంవారికే తలవంపులనియు ప్రకటించియున్నారు.

కడకు యీప్రతిష్ఠంభన ఖైదీలను పరీక్షించు అధికారము చట్టముప్రకారము మంత్రులదా? గవర్నరుదా? అను ప్రశ్న క్రిందికి తేలినది. ప్రతినిత్యమును చేయు పనులలో బాధ్యత మంత్రులది. రాజకీయ ఖైదీల విడుదల వాటిలోచేరును కావునఇట్టి విషయములలో గవర్నరులు జోక్యముకలిగించుకొనుట మంత్రుల అధికారమును వమ్ముచేయుటయేయగును.

గవర్నరు జనరలుగారి ప్రకటనలో ప్రతిష్ఠంబన ఆపుచేయుటకు అవకాశము కలదని తెలుపుచున్నది. ఇదియే గవర్నరుజనరలుగారి సుహృద్భావమైనచో మంత్రులు తమ బాధ్యతపై ఖైదీలనువిడుదల చేయవచ్చుననియు, ఒక్కొక్కఖైదీ చరిత్రను పరిశీలించవలెననుటలో నుద్దేశము మంత్రుల కధికారములు లేకుండ జేయుట కాదనియు గవర్నరులు హామీ యిచ్చిన చాలుననియు గాంధిమహాత్ముడు ప్రకటించుచున్నాడు. ఇటువంటివి జరుగునని ఊహించియే మంత్రిపదవు లంగీకరించునపుడు కాంగ్రెసువారు హామీ కోరినది. ఇప్పటికెని మించిపోయినది యేమియులేదు. కేవలం ప్రతిష్ఠకోసరం పెనుగులాడక బీహారు, యు. పి. గవర్నరులు గాంధిజీ సూచించినటుల తమ సదుద్దేశమును ప్రకటించి కాంగ్రెసు మంత్రులు మరల అధికారము వహించునటుల చేసెదరుగాకయని కోరుచున్నాము.

ఎవరీ కమ్మకాపు?

డాక్టరు సత్యనారాయణమూర్తి గారు తన కులాన్నిగూర్చి "కమ్మకాపు" అని జవాబిచ్చారు. నెల్లూరుజిల్లాలో విచారించగా యీపేరుగల జాతి ఉన్నట్టులేదు. ఆంధ్రదేశంలో యీలాటితెగవారు ఎక్కడైనా ఉన్నారో దయచేసి తెలుపవలసినదిగా పాఠకాళిని కోరుతున్నాను.

—ఎడిటరు
జమీన్ రైతు, నెల్లూరు.

హరిపుర కాంగ్రెసు విశేషాలు

కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు సుభాష్ చంద్రబోసు గారు విఠలు నగరము వెళ్లునపుడు బార్డోలీ గ్రామస్తులు హిందూసనాతన సాంప్రదాయము ననుసరించి బోసుగారికి కొబ్బరి బొండములనొసంగి కుంకుమబొట్టుపెట్టిరి. ఆబొండములన్నిటిని తెచ్చి అధ్యక్షుని కుటీరంలో ఒకమూల రాసిగపోసిరి. అధ్యక్షుని కుటీరమునకు వచ్చినవారి కందరికిని తక్కలాకుల బీడాల నిచ్చిరి. కాని జాంజిబారు లవంగముల బహిష్కరణ సూచకముగ వాటిపై లవంగముల గుచ్చలేదు.

* * *

సన్మానసంఘమువారికి వల్లభాయి పటేలుగారు అవసర సలహాల నిచ్చుచు యేర్పాటులన్నియు అతి నిపుణతగ గావించిరి.

* * *

కాంగ్రెసు సమావేశ మందిరము చుట్టును 10 అడుగులు ఎత్తుగల తడికలు ప్రాకారముగా యేర్పరుపబడినవి. విశాలమైన 6 ద్వారములు మంటపముల కేర్పరుపబడినవి. ఈ మంటపము విశాల దుర్గమువలె దూరమునకు భీకరముగా కన్పించుచుండెను. జండాచౌకు వైపునున్న రెండుద్వారములును ప్రాక్శిల్పకళా ప్రావీణ్యముతో శోభించుచుండెను. ద్వారములకడ్డ త్రివర్ణ విరాజితమయిన తెరమరుగులు కలవు. సభామంటపమునందు 4 లక్షల మందికిపైగా స్థలముకలదు.

* * *

అధ్యక్షపీఠము అత్యున్నతముగా అనేక చిత్రవిచిత్రాలంకారములతో వింత వింత రంగుల కాంతులీనెడు విద్యుద్దీపతోరణములతో కనులపండువుగనుండెడి రాజీవిలో రాజించుచుండి చూచిన వారి కెవరికిని మరపునకు రాకుండెను. అధ్యక్షపీఠముచుట్టును వలయాకారముగ పసుపురంగు చీరలను పసందుగ ధరించిన దేశసేవికలు ఒకరి చేతిని ఇంకొకరుబట్టి ప్రాకారముగా నిలబడి పీఠమును పరిక్షించుచుండుట ఇంద్రలోక దృశ్యముగ నుండెను. మరికొందరు దేశసేవికలును స్వచ్ఛంద భటులును సభామంటపములోని శ్రోతలవెంట నిలబడి పహారాయిచ్చుచుండిరి.

* * *

అధ్యక్షుని సభాప్రవేశ కన్నులపండువుగ నుండెను. కాంగ్రెసు సౌధాదళము ముందంజవేసి నడచుచుండెను. వాలంటీరుదళము అందరికంటెను ముందుగా అడుగువేయుచుండెను. అధ్యక్షునకు వెంటనే ముందుగా ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు దర్బారు గోవిందదాసు గారు నడచుచుండిరి. సుభాస్ బోస్ గారు అవర్ణ శోభితమయిన కంఠమాలను, లలాటమునందు కుంకుమ తిలకమును ధరించి, మంగళ వాయిద్యములు మ్రోయుచుండ లయబద్ధముగా అడుగువేయుచు నడచుచుండిరి. బోసుగారికి ఎడమప్రక్కన పటేలుగారు నడచిరి. వర్కింగుకమిటీ సభ్యులు జతలు జతలుగ వెన్నంటి నడచుచుండిరి. సభావేదికపైన బోసుగారి కుడిప్రక్కన గాంధిమహాత్ముడును, ఎడమ ప్రక్కను వల్లభాయి పటేలుగారును కూర్చుండిరి.

* * *

గాంధిమహాత్ముడు సభావేదిక నెక్కుచుండగనే సభలో జయజయ ధ్వనులు మారుమ్రోగాయి. మహాత్ముడు తనపీఠమును అలంకరించుచు కరమునుంచి ప్రతివందన మాచరించెను. ఎండ వేడిమి తగలకుండా ఆయన కూర్చుండుచోట ఖద్దరు ఛత్రమొకటి యేర్పాటుచేయబడెను.

* * *

సభావేదికపైన సభాప్రారంభసమయమున తన కుమారుడు అధ్యక్షస్థానమున నుండెనని గర్వింపదగిన బోసుగారితల్లి పార్వతీదేవి 70 యేండ్ల వృద్ధురాలు ఆసీనరైయుండెను. ఆమె కొంతసేపుండి చిన్నికుమారుని సహాయముతో కుటీరముజేరెను. ఆమెవెంట పటేలుగారి కొమార్తె, మణిబెలు పటేలు కుమారియు, బోసుకుటుంబస్త్రీలు నుండిరి.

* * *

సభాప్రారంభమున బెంగాలునుండిప్రత్యేకముగా రప్పింపబడిన గాయకబృందము "వందేమాతరం" జాతీయ గీతమును పాడెను. సభ్యులందరను లేచి నిలబడిరి. కీర్తనముగియగానే సభ్యులందరును వందేమాతరమని విశ్వఘోషముగా పల్కిరి. అటుపిమ్మట రవీంద్రనాథటాగూరుగారు రచించిన "జనగణమన" యను భారతీయప్రభాతగీతము ఆగాయకబృందమే పాడెను.

* * *

పతాక జండాకొయ్య 85 అడుగుల ఎత్తు, బోసుగారు పతాకోత్సవము జరిపిరి.

* * *

గాలిదుమారము చెలరేగుటచేత నాయకులు ప్రతినిధులపాకలకు చాల నష్టముకలిగెను. దుమ్ము రేగుచున్నా, చలి ఎక్కువగనున్నను వేలకొలది జనము విఠలునగరమునకు వచ్చుచునే యుండిరి. సాయంకాలమగుసరికి అంగుళస్థలమయినను మిగులకుండ చీమలబారువలె జనము కాంగ్రెసుమహాసభవైపు పోవుచుండిరి.

* * *

జాతీయ సంగ్రామమున సరిహద్దురాష్ట్రము వారు గావించిన కృషికి ఒక త్రివర్ణజాతీయపతాకము, లవుడుస్పీకర్లతో కూడిన ఒకమోటారును కాంగ్రెసుప్రచారము సలుపుటకై అఖిలభారత సంఘమువారు బహుమతిగనిచ్చిరి.

* * *

సన్మాన సంఘాధ్యక్షుడు దర్బారు గోపాలదాసుగారు ప్రదర్శనశాల ఆవరణములో 18 తేదీ సాయంకాలం నృత్యమునేర్పాటు చేసిరి. దర్బారు సాహెబుగారు కూడ నృత్యము చేసిరి.

* * *

సోషలిష్టులవలన కొంత అలజడి కలుగునని ఊహించారుగాని అంతా శాంతంగా జరిగిపోయింది.

* * *

ప్రత్యేకరైతుసంఘాలు వుండాలనా వద్దనా అనే ప్రశ్న తీవ్రరూపం దాలుస్తున్నారు. రైతుసంఘాలు రద్దుచేయడానికి యిప్పుడు వీలులేదని తీర్మానింపబడింది.

* * *

వర్కింగు కమిటీలో సోషలిష్టులు వుండటానికి అంగీకరింపలేదు. డా॥ పట్టాభిగారు సభ్యులుగ యెన్నుకొన్నందుకు ఆంధ్రులు సంతోషించవల్సిన విషయం

* * *

గాంధిగారి ప్రతిష్ఠ తగ్గిపోలేదనియు కాంగ్రెసురథసారథ్యము ఆయనయందే యున్నదనియు స్పష్టమయింది. బోసుగారు చెప్పినటుల ఇండియా గాంధిజీని కోల్పోజాలదు.

నెల్లూరు ముచ్చట్లు:

—విమర్శకుడు.

ఖాతు ప్రెసిడెంటు.

నెల్లేటివారు పొరుగులోష్ట ప్రెసిడెంటుగిరీ రాజీనామా పెడతారని చిల్లకూరు మకీముల్లో దూరదు. క్రితం- సంకరా మంత్రులమాటికి వీరి లేమి ప్రతిష్టంభన ఏర్పడ్డది రాజీనామా పెట్టదానికని స్థూలంగా అందరికీ అనిపించవచ్చు. కాని లోగుట్టు పెరుమాళ్లకెరుక. అన్నీ చిక్కు వాదులే! అన్నీ ముళ్లకంపలే!

కుమారరాజా సాహెబులవారి మాటిరి అక్కి పూగా పనిచేయలేక పోయినప్పుడు, తనకుతగ్గట్టే జర్నలిస్టు అయుసలి సెక్రటరీకూడా దాపరిమైన ప్పుడు, తాను ఏపక్షానికి చెందినవాడో తనకే జ్ఞాపకం లేకపోయినప్పుడు, ఆ జన్మదానులైన రాజ్యాంగ మెంబర్లకుకూడా తనచర్య సమ్మతం గాకపోయినప్పుడు, గవర్నరుగారి పిలిక్ ఆర్డరు కూడా తనతోర్డులో ప్యాసుజేయించుకో దానికి గాకపోయినప్పుడు, కాంగ్రెసు ఉద్యోగులకు తనపేరంటే అదరంలేనప్పుడు, తన పతం ఏమిటో! పెరుమాళ్లడ్డి రమణారెడ్డికి తప్ప మరెవ్వరికీ అర్థంగానప్పుడు, రెండుబోర్డులు కలిస్తే తనకు జన్మజన్మాంతరాలను లేదని ఘటికాలతిపద్య తిట్టుబోతు తనన నిర్మాత మిడేమనూరు బూతు రపిసునిలంటి పెద్దలు సైతము వచిస్తున్నప్పుడు, తాను ఎవరికోసం ఈగుడె కట్టుకోవడం మెదడు! అనేప్రశ్న నిష్కామంగా పల్లీయమ్యక్తికి ప్రతి వాడికి బోధకమవుతుంది! కాబట్టి రాజీనామాకథ నిజమైతే అవినుకుల్లో ఏమైనా ఈ సాహసానికి తెగబడ్డాడా అని సంశయించవలసి ఉంది.

* * *

ఒకవేళ రాజీనామా పెడతాడనే అనుకుందాం. తర్వాత ఎవరికి పట్టాభిషేకం చేయడమనేది గొప్ప మీమాంస! అంతిరించిన రాజపగణం తిరుగా తైటకొస్తుందా అనికూడా భయం.

కాంగ్రెసుమందులిని లేహ్య చాపల్యంలేర పత్యం ఉండలేక అదీ! యిదీ. తిని పార్టీ నియమా న్నిపాటించలేని అత్తారం రెంకగ్రామయ్య తిరు మలగొండారెడ్డి- అభినవ భీమన్న-వీర్లకంటే విదు రేల చెట్లు మేలుగదా మా ప్రెసిడెంటు అని కూడారు వృద్ధరసికులంటారు. కాదనడానికి ఎవ రికైనా గుండెలున్నవా? అలాంటప్పుడు "ఎరు వుమనమ్మ బొంతపాయిలో బెట్టుకోవద్దు" మెందు కని వాసలహా. లొట్టో! వెంట్రో! మానిలో దైనా బనిరడ్డే మేలన్నట్లు ఎన్ని అన్నా, ఎన్ని ఆడినా కోపం గీపంలేని నిష్కాముడు; కుమారరాజా గారి సిఫార్సుదప్ప మరెవ్వరి సిఫార్సును లొంగి ఎరుగని నిష్పక్షపాతి; చిన్న మెండలు పెద్దదాకా ఎవరుచెప్పినా చెవియొగ్గి కుళ్ళాసితముంటే గ్రహి ద్దామనే మనస్వభావి. ఈలాంటి మధ్యమతరగతి నాయకుణ్ణి పోగొట్టుకోదగిన స్థితిలో ఉన్నామా అనేదే ప్రశ్న?

* * *

నిత్యకల్యాణితోపాటు మా నెల్లేటిగారికి కూడా ఒక చిహదం సంప్రాప్తం కొతుందని పసి బట్టుతున్నారు మాత్రుంకోడ్డు డైరట్టులు ఎంత వరకు నిజమో?

* * *

నార్తు బోర్డు.

లెడికింపడ మెందుకు? మెంగతన మంటే పరాహిత్యం పెట్టదాదా గోయిందయ్యమీద వున్నది ఒక శ్రీకారాజం.

మెంగతనమంటే బద్దటు ప్యాసుచేయించుకో రాదా అని సేనూకూడా అంటాను.

కాని వచ్చిన చిక్కేమిటంటే! కోఆప్ట్ చేసుకోన్న గార్డనర్ కు పర్మిషన్ రాలేదు యింకా. మార్చి 16 తేదీలోగా రాజభక్తి ప్రమాణం తీసు కోకుంటే మెంబరుషిప్పుపోతుంది. ఇంతకు లోపల గోయిందన్న మీటింగు పెట్టడు.

అడపాల రామచంద్రారెడ్డి- కోవి బసవయ్య నాయుడుగార్ల మెంబరుషిప్పులు రద్దోయచేయా విలసివచ్చింది. ఈ కారణాలన్నీ పురస్కరించుకొని పనులుకేస్తున్నారు ఎవరో పక్షీయులు.

పార్టీని సమర్థతతో నడపటానికి నాయకుడు లేనప్పుడు ఈలాంటి చిక్కులొస్తవి. వాట్టినార్లు ఆలస్యం కానీ చూద్దాం—

* * *

ఫస్టుక్లాసు మేజిస్ట్రేటు.

కొత్తగా ఫస్టుక్లాసు మేజిస్ట్రేటుపదవి మా విన్నా రాజగోపాలరావుగారికి కాంగ్రెసు ప్రభు త్వం ప్రసాదించినందుకు ధన్యవాదాలు. ధనీ, విద్యాధికుడు, సమర్థుడు, అర్హుడు, ఆరోగ్యుడు, ఇట్టివి చేయవలెననే నిష్కాంక్షి.

ఈపదవి యీజిల్లాకు కొత్త. వీరు డిస్ట్రిక్టు కలెక్టరు ట్రాన్స్ఫరుచేసిన కేసులుమాత్రం విచారిస్తారు. శిక్షాధికారం డిస్ట్రిక్టు కలెక్టరుకున్నంత వీరికీఉంది. అధి కారాన్ని సద్వినియోగం చేయడంలో మంచి పేర్ప రిగూడా.

* * *

ఇంజనీరు.

సాహుకోర్లు గారూ! ఖాళీపడ్డ సదాశివయ్యర్ స్థానం సమర్థుడుంటే ముందు మండలీయుల్లోనే- ది తర్వాత అన్యునికి ప్రసాదించండి.

* * *

ఫండాఫీసు గోల.

జనరల్ బాడీ 27 తేది సమావేశమౌతుంది గుమాస్తాలగోల పరిష్కరించడానికి. గుమాస్తాలు ఫండుకు బిడ్డలంటివారు. బిడ్డలకు అల్లరిచేయడా నికి, మరుడు పెట్టడానికి హక్కుంది. అలాంటప్పుడు పిల్లలు తప్పుచేశారని కడుపుమీద కొట్ట బోకండి—

* * *

వేపినాపినూక్కలు.

అది పీర్లదావడి. లేనుచూచినప్పుడు అయ్య వారు- పిల్లకాయలు- ప్రేక్షకులుకలిసి నాలో కూడా నలుగురు. దీనినేనే ఎయిడెడ్ స్కూ లంటారు. గ్రామస్థులకు శ్రద్ధలేదు, అయ్యవారికి భక్తిలేదు; పిల్లల తల్లిదండ్రులకు మతిలేదు. ఏవి ధంగా పల్లెటూరి విద్యావిధానం పెంపొందుతు న్నదో చూడండి! అయ్యవారికిచ్చే గ్రాంటు రు 8/-లు యింగ్లాండునుండి తెల్లవాళ్లు తెచ్చి యిస్తున్నారని భ్రమ.

ఓ పెత్రమెంగాల్లారా మన అమదమే వాళ్ల సెత్తికి రుద్దుకొని మిగిలితే మనసెత్తికి రుద్దుతారు. కాబట్టి బాధ్యతవహించి చదువుచెప్పించుకోండి, పిల్లల్ని పంపండి.

* * *

భక్తకుచేల.

టాకీలావాసన కొంత ఉపకరించిందనుకుంటాను మన నాటకప్రదర్శనాల్లో రాత్రి వెల్లాను ఆంధ్ర సభవారి భక్తకుచేలచూచి తిలాదిన తెలిక-

కుచేలః

తన పెరటిచెట్టు మంచిదైనంత మాత్రం తిరస్క రిస్తాడా? రుచి- గుణం ఉన్నప్పుడు-

జస్టిసు రుక్మిణీకారణ కాలక్షేపమే గాని ఈలాంటి ఉత్తమనాట్యకళా విదగ్ధత కూడా రామమూర్తి పాత్రని జేసుకోలేదు. దంపతులు చాలా రసోత్తమంగా మూర్చారు రంగాన్ని. "జ్ఞాన రసాయన కబళముకై గానరసం బనుపానము గావున" అని తేరకవి రామకృష్ణకవి నా స్మయంలో చిలికాడు. తన్మ పార్థకంజేశాడు.

వామాక్షి:

సినిమాలవారు వేంగొలది ధారబోసి కూడా "రసహీనమైన శాస్త్రీయ నుంగల తాతెయ్య ఉనుచు నృత్యములు పలుపు" అంటే మా ఆంధ్ర సభవారికి ఈగంభీరమైన చుక్క ఏయాకాశంలో నారికిందో?

ఈ యశోదకుమారి ముఖంలో భావప్రకటన, కంఠంలో మధురగీతి స్నేహ బాంధవ్యాలుసలిపి ప్రేక్షకాళిని ముగ్ధుల్ని జేసినవి

ఈ విశాలాకాశంలో ఎన్ని దీప్తవంతమైన నక్షత్రాలు ధూళి దూసరితమై దర్శనయోగ్యం గాక మూలబడి ఉన్నవో?

కేసరిద్వయః

నారదుడు అదిరునుకూడా మార్చాలె-

వెంకట్రామయ్యా! నిజం అనుకోవద్దు. నీ శ్రావ్యకంఠం, నా బధిర చెవి స్నేహం చెయలేక పోయినవి. ఈమాటు పట్టయ్యదగ్గిర అప్పుబట్టైనా దగ్గరసీటు సంపాయించుకుంటా.

ముగింపు.

లోపాలు చిన్న చిన్నవి; సవరించుకో తగ్గవి. మెుత్తంమీద నాటకం రక్తికట్టింది.

సినీమా డైరక్టర్లు యీలాటి ప్రదర్శనాలు సందర్శించి నక్షత్రగణాన్ని ఏయమంటే బాగు-

ఓ ఆంధ్రసభా! విదేశలార్లో ఒక గుడ్డివాడు న్నాడు కె. సి. డే తమ్ముడు. అరణ్ణి ఒకమాటు పరీక్షించి చూస్తావా సముయోచితంలో వినియోగించి.

—చిత్రగుప్తుడు.

ఎప్పుడు

మద్రాసు శాసనసభ?

శాసనసభా కాంగ్రెసుపార్టీ మీటింగు ఫిబ్రవరి 28 తేది, అసెంబ్లీ ప్రారంభం 29 తేది జరుగును.

వెంకటగిరికి ఎన్ని లక్షలు.

ఋణచట్టంక్రింద తుదుచ సహాయ్య బకాయీలు 28 లక్షలని మంత్రులదగ్గర ప్రచారం జేశారు. రైతులవద్ద 17 లక్షలని చెప్తున్నారు. చెన్నపట్నానికి వెంకటగిరికి నోటిలెక్క 6 లక్షలు తేడావుంటే జాకితాలదగ్గరకుపోతే ఇంకెన్ని లక్షలు తగ్గతవో? అసలు ఆరుపాళ్లు- ఆడంబరం 60 పాళ్లు మా సంస్థానంవారిది.

టాకీ వార్తలు.

కృపాలక్ష్మి:—

పుట్టుబోయ్యేబిడ్డ కకూడ జాతకాలువ్రాస్తారు మనవారు. కృపాలక్ష్మికిగూర్చి వారినడిగితే అర్ధ ప్రాణ్ని గూర్చి తెలుపకపోయినా అధిక్యాన్ని గూర్చి గొత్తపోకడలున్నవని చెవిని వేస్తున్నారు. ఇంతకూ పదోమాసం; ప్రసవం నేడో రేపో! ఎందుకీ జ్యోతిష్యం?

* * *

కృష్ణ జరాసంధః—

సత్యనారాయణ శెట్టి దగిన అక్షరనీ, చక్కని స్త్రీ రత్నంకోసం కన్నడదేశాన్ని అర్థించామనీ అంటారు ఫిలిం ప్రొడ్యూసర్లు.

'పెద్ద లెద మెచ్చినను గార

వించు దాక

నా ప్రయోగంబు సరియని

నమ్మజాలు,,

నన్నాడు కాళిదాసు. సిద్ధాన్నం; నేడో రేపో విస్తట్లో రానున్నది. చూద్దాం దానిమజా!

* * *

శ్రీరామాఫిలిమ్సువారి నెట్టిసటాకీ శ్రీనివాస కల్యాణమనీ, డైరక్టరు పి. పుల్లయ్యనీ, నెల్లూరు ఆర్టిస్టులంతా బహిష్కరిస్తారనీ, అద్దంకి- పులిపాటి- బందా- ఆకుల- శ్రీరంజనీ- శాంతకుమారి- ఈ నక్షత్రాల్లో నుండి దీప్తతారల పెలెక్టుచేస్తారనీ, మారుతి హార్మోనిస్టని ఒకకలగన్నాను.

మిత్రమా పుల్లయ్యా! ఇదంతా కలేనా? ఒక వెరసంటైనా నిజముంటుదా?

* * *

సారథిఫిలిమ్సువారి "మాలపిల్ల" ఫిబ్రవరి 27 తేది ఆదివారం పగలు 11-14 గంటకు శుభలగ్నంలో ముడికాలు పెట్టబోతున్నది. శుభాశీస్సులకు పెద్దలనంతా ఆహ్వానించారు ఆ మెపుట్టింటివారు-

—చిత్రగుప్తుడు.

మల్లాం రైతుల ఘోష.

ఈ తాలూకాలో కొన్ని గ్రామాలు గత ఫసలీకి నుక్తిపోయినవి. రిమీషనిప్పిస్తామని వాటి మ్మాకదువుగాల' జలగలు పాలిక- అర్థభాగం రక్తాన్ని పీల్చినవి. లెక్కలు తయారవుతున్నది రిమీషన్లకోసం నెల్లిపూడి రికార్టు రూములో—

1346 ఫసలీబాకీలకు నిలవునైనంతా ప్రిస్టేయ మని అధికారిగాని అధికారి ఉత్తరువు. అథవా ఎండన్నా 1346 ఫసలీకడితే అదైపైనా 1347 ఫసలీకి జప్తిజేయమన్నాడట—

స్న 1346 ఫసలీ నుక్తి రిమీషన్ సంగతి ఏమిటని శ్రీవారినడిగితే 17 లక్షలు బిల్లుమాలాన పోగొట్టుకొన్నా ఇంకా నుక్తి మంజరాలా? పో పామ్మని తరిమి కొట్టాడట. గోపురం మోసే బొమ్మ శరదారెడ్డికి కూడా అంతేనట! ఈ మెుత్తాలన్నీ చెల్లించి ప్రతి రైతుబతే మార్గమేలాగా గాంధీ మహాత్మా!

— —రైతు.

డాక్టరు.

సత్యనారాయణ మూర్తి గారికి.

మీవు తే 19 ది వ్రాసినవాటు చేరింది. వ్యవధి లేనందున వచ్చేవంచింలో దానికి రిప్లై వ్రాయ స్తాము.

—జమీన్ రైతు సంపాదకుడు.

బీహారు, యు. పి. ప్రతిష్టంభన.

వైస్రాయి ప్రకటన - గాంధిజీ విమర్శ.

ఖైదీల విషయమై పరీక్ష చేయు బాధ్యత మంత్రులదే

—[:*:]—

126 సెక్షను స్పష్టముగ దుర్వినియోగపరుపబడెను

వైస్రాయి ప్రకటన.

శాంతికి భంగము కలుగునపుడు మాత్రమే 126 (ఎ) సెక్షను ప్రయోగింపబడెను కాని కాంగ్రెసు మంత్రులను పడగొట్టు సంకల్పము లేశమాత్రము లేదు.

బీహారు, యు. పి. రాష్ట్రములలో గవర్నరులు ఖైదీల కొందరి విడుదల విషయమును ప్రత్యేకముగా పరిశీలించుటకు శాంతికి భంగము కలుగ దని తోచినచో విడుదలచేయుటకు సంసిద్ధులైయున్నారు. అట్లు గవర్నర్లు కోరుటలోగాని, అట్టి పద్ధతి మంత్రులంగీకరించినచో వారి చేతుల పరిపాలించుటలోగాని మర్యాదకు భంగపాటు కలుగలేదు.

మంత్రులకు న్యాయాధికారములపై బాధ్యత కలదు. అట్లే గవర్నరుకు, రాష్ట్రశాంతిమీదను, గవర్నరు జనరలుకు దేశశాంతి సంరక్షించుటకును బాధ్యతలుగలవు. కాని యీ మూడును అన్యోన్య బాధ్యతలను మరువరాదు.

గవర్నరులును, గవర్నరు జనరలును యెన్నటికిని తమ ప్రత్యేకాధికారములను వినియోగించుటకు అభిలషించరు. కాని వాటిని ప్రయోగించు సమయమువచ్చినపుడు రవంతమాత్రమును వెనుదీయరు.

అన్నివిషయములు బాగుగ ఆలోచించి గత్యంతరములేక శాంతిని సంరక్షించి యిట్లు చేయవలసివచ్చినది. కాని మంత్రులు మరల ఎట్టికష్టమును లేకుండ గవర్నరులతో సంప్రదించి పూర్వములవలె పనులు సాగింపగలరని యాశించుచున్నాను.

గాంధిజీ జవాబు

పై వైస్రాయిగారి ప్రకటనను గాంధిజీ విమర్శించుచు క్రిందివిధముగ ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

ఖైదీలపరీక్ష ఎవరుచేయవలెను?

ఎవరుగాని ఖైదీలను వేరువేరుగా పరీక్షచేయుటకు అభ్యంతరపెట్టరు కాని ఆ పరీక్షచేయుటలో సంపూర్ణరాష్ట్ర స్వపరిపాలన అనుభవించుచున్న దని చెప్పబడు రాష్ట్రములయందు రాష్ట్ర గవర్నర్లు చేయుట ఎంతవరకు సమంజసమనియే నేను కాని, కాంగ్రెసు కాని ఖండితముగా ప్రశ్నించునది. పరీక్షచేయు బాధ్యతవిధి నాకు తెలిసినంతవరకు బాధ్యతగల మంత్రుల చేతులలోనే ఉండునను కొందును.

గవర్నర్ల జోక్యమెంతవరకు

గవర్నర్లవిధి పెద్దపెద్ద విషయములపైని మంత్రులకు సలహాలిచ్చి వారివారి అధికారములు ప్రయోగించుటలో ఏమయిన ప్రమాదముండునని తోచినచో అది అరికట్టుటకు ప్రయత్నించవలెను. అటులగాక ఓటర్లకు పూచీపడవలసిన మంత్రుల బాధ్యతలోను, దినదిన ధర్మపరిపాలనా వ్యవహారములలోను గవర్నరుకుకూడ భాగమున్న యెడల మంత్రులకు పరాధీనము, కలకంపులుతప్ప మరేమియు కలుగజాలవు.

గవర్నరు ప్రత్యేకవ్యక్తుల పరీక్షచేయనెంచి నిరోధించునపుడు, అధికారములు మంత్రులు ఉప యోగించక ఊరకొన్నంత మాత్రముచేత, ఆ విషయమును బహిరంగముగా వెల్లడించుట వైస్రాయిగారికి సముచితమయిన పనికాదు.

బెంగాలు విషయము

బెంగాలు విషయముకేరు, బీహారు, యు.పి.ల సంగతివేరు. బెంగాలులో కాంగ్రెసు ఎలక్షన్ వాగ్దానములలో ఏరూపముగాను, యెంతమాత్రము పూచీపడిన పరిభుత్వముతో నేను సంబంధించుకొనవలసివచ్చింది. అక్కడగల మంత్రులు సదుద్దేశంతో అనదు- దురుద్దేశములోననదు- అందరి బందీలను పూర్తిగా వదలివేయుటకు యెంతమాత్రమును అంగీకరింపరు.

ప్రమాదకరమగు బాధ్యత

నేను బందీలకు వాగ్దానము చేసితినగా, చాల ప్రమాదకరమయిన బాధ్యతను పూనుకొంటి నన్నమాట. నేను కేవలము బందీలయెడ జాలితో ఇది సాగకొంటిని. దీనికి నాచేతిలోవున్న ఒక్క ఆయుధము బెంగాలు మంత్రుల హృదయములకు జాలిపుట్టించునట్లు చేయుట. నేను కాతిగుండె లతో మాటలాడుటలేదని మాత్రము చెప్పగల్గుటకు చాల సంతసించుచున్నాను.

బీహారు, యు. పి. మంత్రులు.

బీహారు, యు. పి. రాష్ట్రములలో పరిస్థితులు వేరు. అక్కడమంత్రులు తమకు ఎన్నికలలో విజయమొసంగిన ప్రజలకు కట్టుబడియున్నారు. శాంతిరక్షణ తమపైననే ఆధారపడియున్నదని యెరిగి యుండుటచేత ఖైదీలవద్దనుండి వారికి దౌర్జన్యముమీద విశ్వాసములేదని స్వయముగ హామీలు గైకొనిరి.

ఇంకను అవకాశముకలదు

గవర్నరు జనరలుగారి ప్రకటనలో రాబోవు ప్రతిష్టంభన అపుచేయుటకు అవకాశము కలదని చూపుచున్నది. గవర్నర్లు హామీయిచ్చునపుడు రాజకీయ ఖైదీలసంగతి పరిశీలించుట, మంత్రుల అధికారము దురాక్రమణ చేసికొనుట కాదని యును, మంత్రులు బందీలవద్దనుండి హామీలు పొందినారు కావున వారు తమ పూచీకత్తుతో విడుదల చేసికొనవచ్చునని స్పష్టముగ తెలిపిన చాలును.

సెక్షను 126 (ఎ)

126 (ఎ) సెక్షనును నేను ఆమూలాగ్రంగా చదివితిని. గవర్నరు జనరల్ దురుపయోగము చేసినట్లు స్పష్టముగ గోచరించుచున్నది. దీర్ఘప్రకటన చేయుట ప్రతిష్టంభనమును నిరోధించుటకే.

మరు కాంగ్రెసెక్కడ?

---

52 వ కాంగ్రెసునకు ఢిల్లి, తమిళ్‌నాడు, బీహారు, మహాకోసల రాష్ట్రములు ఆహ్వానము లొసంగినవి. మహాకోసల రాష్ట్రపు ఆహ్వానము అధికసంఖ్యాకులచే అంగీకరించబడెను.

గవర్నరు రాక.

—X—

స్థానిక పత్రికలు ప్రకటించకూడదు.

నెల్లూరు జర్నలిస్టు అసోసియేషన్ వారి ప్రొటెస్టు.

నెల్లూరుజిల్లా జర్నలిస్టు అసోసియేషన్ ఎగ్జిక్యూటివ్ కమిటీవారి సమావేశము 24-2-38 తేదిన సంఘాధ్యక్షులు శ్రీయుత యం. రామకృష్ణరావు గారి (సుబోధిని పత్రికా సంపాదకులు) అధ్యక్షత న జరిగెను.

హాజరైన సభ్యులు

టి.వి. వైద్యనాథ అయ్యర్ అవర్గల్ బి.ఎ, బి.యల్. (మెయిల్ పత్రికా విలేఖరి), పి. సుబ్బరామయ్య (సింహపురి పత్రికాసంపాదకులు) వి. ఆంజనేయులు (స్వతంత్ర పత్రికాసంపాదకులు), ఎన్. వెంకటాద్రిమానాయుడు (జమీన్‌రైతు పత్రికాసంపాదకులు)

తీర్మానాలు.

గవర్నరుగారు నెల్లూరు విచ్చేసిన సందర్భమున యల్. పి. హాలులో యివ్వబడిన పబ్లిక్ సన్మానమునకు, కారొనేషన్ క్లాక్ టవరుకంకు స్థాపనకును ఆహ్వానములు స్థానిక పత్రికలకన్నిటికిని పంపనందులకుగాను సన్మాన యేర్పాటులన్నిటికి జవాబుదారియగు వారిచర్యను యీసంఘము నిరసించుచు స్థానికపత్రికలలో గవర్నరుగారి నెల్లూరికి రాకసందర్భమును గురించి యేవిధమైన వార్తలు ప్రచురించకూడదని తీర్మానించిరి.

(2) ఉత్తర, దక్షిణ నెల్లూరు జిల్లా బోర్డుల అధ్యక్షులు నెల్లూరు మునిసిపల్ కమీషనరు జిల్లా విద్యాసంఘ అధ్యక్షులు తమ తమ సంఘసమావేశముల మీటింగు నోటీసులు, ప్రొసీడింగ్సు కాపీలు, స్థానిక పత్రికలకును మద్రాసు దైనిక పత్రికల స్థానిక విలేఖరులకును పంపవలెనని కోరిరి.

క్రిమినల్ ట్రైబ్సు మహాసభలు.

బాపట్ల తాలూకాసభ తే 12-3-38
ఈపూరివారిపాలెంలో

ఒంగోలుతాలూకాసభ తే 13-3-38
ఒంగోలులో

దర్శిడివిజన్ బోయల యానాదులసభ
14-3-38 పూరిమెట్లలో

వెలంపల్లి పెంచెలు,
రాష్ట్ర యానాదిసంఘ కార్యదర్శి.

బాట్లివాలా కేసు

బాట్లివాలా కేసు అప్పీలు 24 తేది హియరింగుకు రాగా పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరుగారు ప్రభుత్వంవారి వద్దనుండి తమకేమీ సూచనలులేవని వాయిదాకోరెను. మార్చి తే 1 కి వాయిదావేయబడెను.

సుభాసు చంద్రబోసుగారి జీవిత విశేషాలు.

1-వ పేజీ కొరవ.

1981 లో బోసుగారి నాయకత్వమున స్వాతంత్ర్య దినోత్సవసందర్భమున జరిగిన ఊరేగింపులో బోసును పోలీసులు చాల హింసించిరి. ప్రబలముగు దెబ్బలుకూడతగిలెను. గాంధి-ఇర్విన్ ఒడంబడికవలన విడుదలఅయెను. కాని సదరు ఒడంబడిక కాలములోనే 2 మారులు అరెస్టు అయెను.

1982 జనవరిలో 1818 రెగ్యులేషన్ క్రింద మరల అరెస్టుచేసి 1933 ఫిబ్రవరివరకు వుంచిరి. ఆరోగ్యము చెడిపోవుటవలన యూరపుదేశమునకు పోవుటకు ప్రభుత్వంవారు అనుమతియిచ్చిరి. కాని భారతదేశము వదలుటకుముందు తల్లిదండ్రులను చూచుటకు అనుమతి నిరాకరింపబడెను. 1934 డిసంబరులో తండ్రికి చాల ప్రమాదముగ నున్నదని తల్లి తంతినివ్వగా భారతదేశానికి విమానముపై వచ్చెను. కలకత్తాకు వచ్చినవెంటనే అరెస్టుచేసి ఇంటరన్ చేసిరి. ఒకనెల తరువాత ఆరోగ్యచికిత్సకొరకు మరల యూరోపుకు వెళ్లెను. యూరపులో నుండగా భారతీయోద్యమమును గురించి 1920 నుంచి 1934 వరకు "భారతీయ సమరము" అనేపుస్తకం వ్రాశాడు. యూరపులో యీపుస్తకం చాలా అమ్ముడుపోయి ప్రఖ్యాతిగాంచినా భారతదేశంలో నిషేధింపబడింది.

1986 లో లక్నోకాంగ్రెసు సందర్భమున స్వదేశానికి తిరిగి రావడంలోనే మార్లా 1818 రెగ్యులేషన్ 8 ప్రకారం అరెస్టుఎదురైంది. 1987 మార్చివరకు కారాగృహవాసం.

కీ. శే. ఇడమకంటి వెంకట్రామిరెడ్డిగారి మహాత్మ్యము.

కీ. శే. ఇడమకంటి వెంకట్రామిరెడ్డిగారు స్వర్గస్థులైనరోజుననే, వారిఅల్లులును, గ్రామస్థులును వారియొక్క ఆధ్యాత్మిక మహాత్మ్యమును గమనించినవారై, మృతశరీరమును పూలతో అలంకరించి మేళతాళములతో వేలకొలదిజనులు వెంటరా ఊరేగింపుతో తీసుకొనిపోయి, ద్రోణాదిఒడ్డున సమాధిచేసిరి.

మరుసటి దినమునుండియు గ్రామస్థులు, పరిసర గ్రామవాసులును, గుంపులు గుంపులుగా సమాధివద్దకుపోయి, వారివారికిగల రోగ, గ్రహ, సంబంధములైన అరిష్టముల తొలగించమని ప్రార్థనలసల్పి, దీపారాధనలుచేసి నారికేళములు కర్పూరఫలముల సమర్పించుచున్నారు.

కొంతమంది ప్రార్థనలు చేసివచ్చిన వారంరోజులలోపలనే వారికిగల అరిష్టములు పూర్తిగా తొలగిపోయినందున్న, ప్రభలనుకట్టుకొని సమాధిచుట్టు ప్రదక్షిణచేసి మిక్కిలి వేడుకలు చేయుచున్నారు.

ఇప్పటికి 2 మాసములనుండి ప్రతిదినం భక్తులు ఎక్కువమందివచ్చి ప్రార్థనలు చెల్లించుకొనిపోవుచున్నారు. మహాశివరాత్రిరోజున ఎక్కువసంఖ్యగల ప్రభలును, 5,6 వేలమంది ప్రజలును రాగలరని వూహించుచున్నాము. అందుకుతగిన సన్నాహముల ప్రయత్నం జరుగుచున్నది. భక్తులు రాగోర్తాము. మహాశివరాత్రిరోజు అచ్చట కొందరు కాంగ్రెసునాయకులువచ్చి ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులనుగూర్చి ఉపన్యసించుటకు తగిన ఏర్పాట్లు జరుగుచున్నవి.

వి. అప్పనాచార్యులు.

ప్రత్యేక రైతుసంఘా లుండవచ్చు.

[:*:]

కాంగ్రెసు విధానమునకు విరుద్ధముగానుండు పనులు రైతుసంఘములు చేయరాదు

కాంగ్రెసు 47వ వార్షికసభ 19 వ సమావేశమైనపుడు రైతుసభలను గురించిన తీర్మానముపైన చర్చజరిగెను. ఈ తీర్మానముపైన దీర్ఘవాదోపవాదాలు జరుగునని ప్రతినిధులు, సభ్యులుకూడ చాలమంది వచ్చియుండిరి. వీరిలోయీ సంబంధించిన విషయములపూర్వి ప్రసంగించినవారో, ప్రభుత్వచర్యలు తీవ్రంగా విమర్శింపబడునని వీరిలో ప్రధానమంత్రి కృష్ణసింహాగారు చేసిన హెచ్చరిక వారిని భయపెట్టినదో తెలియదు. ఎవరును ఎక్కువగా మాట్లాడలేదు. ఎవరో ఒకరిద్దరు మాట్లాడినను వారి ప్రసంగములు ఎవరికిని ఆసక్తి కలిగింపలేదు. ఎవరును ఎక్కువగా ఆవేశపడలేదు. ఎవరును ఎక్కువగా ఉద్రేకపడలేదు. ఎవరును ఎక్కువగా ఉపన్యసింప

కొన్ని మచ్చుతునకలు.

బీహారు సంయుక్త పరగణాలలో కాంగ్రెసు మంత్రివర్గముల గురించి వివిధపత్రికలు యిచ్చిన అభిప్రాయములు.

డైలీహెరాల్డు పత్రిక.

ఈ విషయములో వైస్రాయిగారు చాల పొరపాటుపడిరి. ఇప్పటికప్పుడే కొలదిగా రాజకీయ ఖైదీలను విడుదలచేసిరి ఈచర్యవలన ఇంత వరకు శాంతికి ఏవిధమగు భంగము కలుగలేదు. మిగిలిన కొలదిమంది ఖైదీల ప్రవర్తన దీనికి విరుద్ధముగ నుండునని అనుకొనుటకు కారణములు లేవు.

వారిని విడుదలచేయుటవలన ప్రజాశాంతికి భంగము కలిగిన యెడల అధికారులు వారిని తిరిగి జెయిళ్లలో పెట్టగలరే! అప్పుడు భారతీయులే అధికారుల చర్యను ఆమోదింతురే! ఎందు లేకిననగా తిరిగి దౌర్జన్యవాదము ప్రబలిన ప్రప్రథమమున కాంగ్రెసుమంత్రులే దానికిబలిఅయ్యెదరు.

* * *

హిందూస్థాన్ స్టాండర్డు.

చివరకి జేయవలసినపని జరిగినది. దీనికి ఏశేము చింతించ వలసిన పనిలేదు. నిస్పృహ చెందవలసిన అగత్యము పొత్తిగా లేదు. బీహారు, యు. పి. రాష్ట్రములలో కాంగ్రెసు తన పగపు దక్కించు కొనెను. అర్థములేని రాజ్యాంగ చట్టములో ఏమి యులేదని రూఢియైనది. సామ్రాజ్యతత్వము చేసిన మాయ బయట పడినది. మంత్రుల ద్వారా స్వరాజ్యము చేయుటలోని అసంబద్ధములు స్పష్టముగాను, వికరముగాను, ఇండియాకు ప్రపంచమునకు కూడ తెలిపినవి.

* * *

జనవాణి.

ఈ ప్రతిష్టంభనము కాంగ్రెసు నాయకులు వాంఛించినది కాదనుమాట సత్యము. అందు వలననే యీవిషయమున తక్కిన రాష్ట్రములకు ప్రాకనీయలేదు. ... రాష్ట్రశాంతికి భూచీ బడియున్న మంత్రులకు లేని బాధ రాజప్రతినిధికి, ఇండియా మంత్రికి ఎందుకు? రాజప్రతినిధిగారు తన ఆజ్ఞను పునరాలోచించవలెను. మంత్రుల పూచీపై రాజకీయ నిర్బంధితులను విడుదల చేయవలెను.

* * *

కృష్ణా పత్రిక.

గవర్నరుజనరలు ప్రస్తుతము అడ్డుపడుటకు వారి కేదిరో మరొక యుద్దేశముండి యుండవలెను. ముప్పది మందిని విడుదల చేసినంత మాత్రమున రాజ్యాంగము తలక్రిందులగునని నమ్మనంతటి అవివేకియా వైస్రాయి? కెట్లుండు ప్రభువు దూరదృష్టితో నాలోచించి చేసిన తంతుగాని లేకలను ముప్పదిమంది ఖైదీల విడుదల వలన రాజ్యహాని కలుగునని భయపడి కాదు.

* * *

లోథియిన్ ప్రభువు.

ఒక్క బెంగాలులోతప్ప ఇతరరాష్ట్రములలో నయినను కొద్దిమంది ఖైదులను విడుదల చేసినంత మాత్రమున గొప్పప్రమాదము సంభవించునని నమ్ముటకు కష్టసాధ్యముగనున్నది.

ఇటువంటి విషయములలో గవర్నరులు చేయ వలసినదేమన ఖైదీలను విడుదలచేసిన యెడల తమ అభిప్రాయము ప్రకారము కలుగబోవు ప్రమాదములను గురించి మంత్రులను హెచ్చరించుట. ఒకవేళ విడుదల తరువాతి ఏదయిన ప్రమాదము జరిగినయెడల తమ అధికారమును తప్పక ఉపయోగించెదము అని వారితో చెప్పుట. ఇట్లు చేసిన యెడల చాల బాగుండెడిది.

* * *

మాంచెస్టరు గార్డియను.

కాంగ్రెసు పక్షమువారిలోను ఇండియాలో నున్న బ్రిటిషువారిలోను చాలమంది ప్రస్తుత విపత్స్థితికి చాల విచారించుచున్నారని అనుకొనవచ్చును. కాని, ఇప్పుడే తోక్యము కలిగించుకొని పరిస్థితులను శాంతిపరచకున్న యెడల చాలప్రమాదము సంభవించునుట నిర్వివాదాంశము. గాంధిగారు కాంగ్రెసు, వైస్రాయికి మధ్యవర్తిగ నుండవలెను.

ఇందుకూరుపేట ఓవర్ సీర్

లేబూరు బ్రాంచి ఓవర్ సీర్ లంచగొండితనము గూర్చి ఇదివరలో జిల్లాధికార్లకును, మద్రాసు ప్రభుత్వ డి. పి. డబ్ల్యు. మంత్రిగారికిని అర్జీలు 31 గ్రామములను చెందిన సుమారు 200 రైతులు ఇచ్చియున్న సంగతి ఎల్లరెరింగినదే. తరువాత ఇంజనీరున్నూ జిల్లాకలెక్టరుగారున్నూ జాయింటుగా విచారణ జరిపినగాని న్యాయము కలుగజాలదని పిటీషన్ మూలమున తెల్పుకొనిరి. ఆ విషయమునుగూర్చి 15,16 తేదులలో సరకారు రెస్టుహౌసులో ఇంజనీర్ వారు విచారణ జరుపునట్లు నోటీసు పంపియుండిరి. తే 9 ది శ్రీ పొణకా పట్టాభిరామరెడ్డిగారు ఇంజనీర్ గారితో యిందునుగూర్చి ప్రస్తావించగా నది ప్రాథమిక విచారణయనియు తమకు అవసరమనితోస్తే సాక్షులను సవాలుచేయుటకు ఓవర్ సియర్ కు అవకాశమిచ్చి తిరుగా అఖరువిచారణ చేస్తాననియు చెప్పిరి. అందులో జిల్లా కలెక్టరుగారికేమియు సంబంధము లేదనియు వారు నామకార్థం విచారణసమయమున హాజరుఅగునని మాత్రము తేలినది. అందుచే తిరిగి తే 12 ది జిల్లాకలెక్టరువారిని చూచి అర్జి యిచ్చి వారికూడా విచారణలో జోక్యమున్నగాని న్యాయముకలుగదని చెప్పి విచారణ నిలుపవలయునని కోరిరి. వారు సాధ్యమైనంతవరకు నిలుపుదల చేయునట్లు సెలవిచ్చినారు గాని మరల సాయంకాలము ప్రభుత్వమువారి యుత్తర్వు మేరకు విచారణవాయిదా నిర్ణయించినారు గాన నిలుప వీలులేదని తెలిపిరట. శ్రీ పొణకా పట్టాభిరామరెడ్డిగారు 14 తేది మద్రాసులో అర్జీమూలమున పార్లమెంటరీ సెక్రటరీ శ్రీ కరంతుగారి ద్వారా డి. పి. డబ్ల్యు. మంత్రిగారిని సెక్రటరిగారిని చూచి సందర్భములు నివేదించి విచారణ నిలిపినగాని న్యాయము కలుగదని గట్టిగాచెప్పిరి. అందుమీద ప్రభుత్వమువారు విచారణ నిలుపమని ఇంజనీర్ గారికి టెలిగ్రాంద్వారా తెలిపిరి విచారణ నిలిచిపోయినది. సాధ్యమైనంతవరకు కలెక్టరుగారు విచారణ జరిపింతురని తెలియుచున్నది. విచారణ ఎప్పుడైనది ముందు తెలుపబడును. ఓవర్ సీయర్ వారివలన బాధపడిన రైతులందరు తమతమ కష్టములను నివేదించుకొనుటకు సిద్ధముగ నుండగోరుచున్నాను.

—కష్టపడిన రైతు.

అడవిజనుల కష్టాలు.

—[*]—

పర్లాకిమిడి సవర్ల యిబ్బందులు

జమీందారీ విచారణసంఘానికి

విన్నపాలు

12-2-38 తేదీన పర్లాకిమిడి జమీందారీలోని సవరలు (అడవిజనులు) సుమారు 200 మంది పాతపట్నంతాలూకా ఆఫీసుముందర సమావేశమయినారు. గొడ్డమ్మ సవరలో కొందరికైన లైసెన్సులు కట్టకుండా కర్రలుతెర్చారని ఎస్టేటువారు ఫారెస్టుకేసులు పెట్టినందున ఈ సమావేశమునకు అవసరముకల్గినట్లు తెలుస్తున్నది. శ్రీయుతులు కెల్లిక్రిష్ణమ్మ, కాయమూరి కామేశ్వరరావుగార్లు ఆసభకు హాజరైనారు. కాలెదుకర్రలకు అనావరలై సెన్సుక్రింద ఎస్టేటువారు వసూలుచేయుచున్నారు. ఆలైసెన్సుకట్టి తెచ్చినకట్టెలకు రెండణాలు, రెండున్నర అణాలకన్న ఎక్కువవారికి చిక్కలేదనిన్ని, రోజుకు అర్ధణాఅయినా తమకు గిట్టుటలేదనిన్ని, కనుక లైసెన్సుమొత్తం అర్ధణాకు తగ్గించమని, తమకు వ్యవసాయము లేనందువల్ల తమ జీవితం కష్టమగుచున్నదనీ, వ్యవసాయమునకు తమకు అవకాశం ఇప్పించమనీ, జమీందారు తమపైన అనేక కేసులు పెట్టించుచున్నందువల్ల యిబ్బందులు కలుగుచున్నాయని, అవి తప్పించమని తదితర విషయాలతో శ్రీ పర్లాకిమిడి మహారాజుగారికి ఒకటిన్నీ జమీందారీ విచారణసంఘంవారికి ఒకటిన్నీ మహాజర్లు పంపుతున్నారు.

—కన్నేపల్లి సత్యనారాయణ.

అగ్రహారాల గొడవలు.

చల్లాయపాలెం

నెల్లూరుజిల్లా కోవూరుతాలూకా చల్లాయపాలెం శ్రోత్రియంలో అనాదిగా రైతులకు తిరాయితీపట్టా నున్న యీ 1 క రు 30 లు శ్రీమియం తెమ్మని శ్రోత్రియందారు రైతులను బాధిస్తున్నారట.

* * *

ఎలమంచిపాడు

ఇదితాలూకా కోవూరు తాలూకాలో చేరిందే. గత సంవత్సరం 144 సె. పట్టుకొచ్చి సైర్లను శ్రోత్రియందార్లే కోసుకొన్నారు. ఈ సంవత్సరంగూడా గతఫసలి మామూలునుబట్టి 144 సె. దెచ్చి కొన్నిసైర్లు శ్రోత్రియందార్లు కోశారు. తర్వాత వ్యవహారంలో యీసెక్షను రద్దయింది. తర్వాత శ్రోత్రియందార్లు సివిల్ దావా తెచ్చి సైర్లు రసీవరు స్వాధీనం చేయించారు.

* * *

1936 సం॥ ఎస్టేటు ల్యాండుఆక్టు సవరణప్రకారం ట్రిబ్యూనల్ ఏర్పడనందున యీలాంటి చిక్కులు చాలాచోట్ల ఏర్పడుతున్నవి. ఎప్పుడో యీ ట్రిబ్యూనల్ వచ్చేది?

* * *

ఆంధ్రతలోని అగ్రహారాలపత్రంలో యీ క్రింది వారు పనిచేస్తున్నారు. ఏమైనా వివరాలుకావాలంటే వారివారిని తెలుసుకోవచ్చును.

చలసాని రామచంద్రయ్య,
చిరుచింతల అగ్రహారం
అంగలూరుపోస్టు.
కృష్ణజిల్లా.

1932 నుండి నెల్లూరులో ప్రసిద్ధిగాంచిన

డాక్టరు. యం. కె. కోరాగారి దంత చికిత్సశాల

పరిశుభ్రమైన దంతములవలన మనశరీరమునకు అరోగ్యము కలుగుచున్నది

ఆరోగ్యమే మహాభాగ్యము.

దంతములు నమ్మకముగా గ్యారంటిగా కట్టబడును.

అడ్రసు:—డాక్టరు. యం. కె. కోరా.

(రామకృష్ణయ్యరు కాఫీహోటలు ఎదుట వుండు

ఆర్. సుబ్బయ్యనాయుడుగారి మిద్దెలో)

ట్రంకురోడ్డు నెల్లూరు.

శ్రీమార్ణ పండిత చక్రవర్తి శ్యామయ్యంగారు,

నెల్లూరు మునిసిపల్ ధర్మాయుర్వేద వైద్యాలయప్రధానవైద్యులు ఇట్లు వ్రాసిరి:—

వైద్యం పెంచల నారసింహుని

పెంచలను చర్మరంజన్ (రిజిష్టర్డు)

చర్మరోగముల కిదియె మెందటి దివ్యౌషధమని నాయనుభవమువలన కనుగొంటిని. ఒక్కపూతలోనే గుణమియ్యుచున్న సామ్మువాహను.

చర్మరంజన్ డిపో (రిజిష్టర్డు)

ట్రంకురోడ్, నెల్లూరు.

నమ్మకమైన నగల వర్తకులు

గుండాల వెంకటసుబ్బారెడ్డిగారు

చిన్న బజారు, నెల్లూరు.

బంగారు వెండినగలు విక్రయమునకు సిద్ధముగనున్నవి. లేనివి ఆర్డరు ప్రకారం తయారుచేసి యివ్వబడును. విలువగల రత్నములతో నగలు తయారుచేసి యివ్వబడును.

భారతదేశము మహాత్ముని గోల్పోవజాలదు.

కాంగ్రెసు సోషలిస్టుపార్టీ అత్యవసరము

——(o)——

డిటెన్యూల విడుదలకు తీవ్రప్రయత్నము చేయవలెను.

విదేశములలో ఏజంట్లు వుండవలెను.

(4 వ పేజీ తరువాయి)

కలసియున్నది. అట్టిప్రచారము సాగుచుండుటకై కాంగ్రెసుమహాసభలో కాంగ్రెసు సోషలిస్టు పార్టీ యొకటి యేర్పడియుండవలెను.

విదేశరాజ్యాంగ తంత్రము

ఏ దేశముయొక్క అంతరంగిక రాజకీయములను బట్టియు, ప్రభుత్వపద్ధతిని బట్టియు మనము మన కార్యవిధానమును నిర్ణయించుకొనరాదు. సోవియటువారి రాజనీతి మన మవలంబింపదగును. సోవియటురష్యా కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వమయినను ఆదేశమునందలి రాజనీతి విశారదులు సోషలిస్టు ప్రభుత్వములుగల దేశములతో ఒడంబడికలు చేసికొనుటకు సంకోచించుటయుండలేదు. లైటికైపునుండి సానుభూతి సహాయము వచ్చినను వారు అంగీకరించుచున్నారు. కావున ప్రతిదేశములోను భారతదేశమునెడల సానుభూతిగల స్త్రీలను, పురుషులనుండునట్లు మనము ప్రయత్నింపవలెను. ఇందుకై మనము విదేశపత్రికలద్వారా ప్రచారము గావించవలెను. ఇతరదేశీయులకు మన సందర్భములను తెలుపనిచో మనయెడల వారికి ప్రీతికలుగజాలదు.

యూరోపులో ఏజంట్లు.

పైకార్యము బాగుగా జరుగుటకు కాంగ్రెసుకు ప్రతిదేశములలోను విశ్వాసపాత్రులగు ఏజంట్లుండవలెను. భారతీయులు ప్రతి అంతర్జాతీయ సభకును వెళ్లి తత్సభా కార్యక్రమమునందు పాల్గొనవలసియున్నది.

భారతదేశము అనాగరకదేశమనియు, మనలను నాగరీకులుగా చేయుటకు బ్రిటిష్ వారిచ్చపరమనియు ప్రపంచమంతట ప్రచారము గావింపబడుచున్నది. దీనికి మనము ప్రతిక్రియలు గావింపవలెను.

విదేశమందలి భారతీయులు

విదేశమందలి భారతీయుల కష్టముల తొలగించుటకు మనము ఎక్కువ పని చేయజాలకపోవుటకు కారణము మనము అస్వతంత్రులమయి యుండుటయే.

డిటెన్యూలు

ఇటీవలజరిగిన నిరశనవ్రతములవలన డిటెన్యూలు, రాజకీయఖైదీల విడుదల ప్రశ్న చాలముఖ్యమయి ప్రజలదృష్టి నాకర్షించినది. వీరిని సత్వరముగ విడుదలచేయుటకు మనమువ్యయత్నమున నెంతకలదో సదియంతయు చేయదగియున్నది.

విడుదలరైనవారు అనేకబాధలకు లోనై యున్నారు. వారి కష్టములను నివారించుటకు మనచేతనైనంతవరకు చేయవలెను.

మహాత్ముడు అవసరము.

భారతదేశము మహాత్ముని గోల్పోవజాలదు. ముఖ్యముగా యీసమయమున గోల్పోవజాలదు. మహోత్సాహమునందు ద్వేషము, క్రోధము లేకుండ దేశీయులకు భారత స్వాతంత్ర్యపోరాటము ఫలప్రదముగుటకు, మానవకోటి కల్యాణమునకు, మహాత్ముడు అవసరము.

కర్తవ్యము.

నేడు మనమెంక మహావిషమ స్థితి నెదుర్కొనుచున్నాము. కాంగ్రెసు లోపల వడి ఎడమ పక్షములకు విభేదములు కలవు. వెలుపల బ్రిటిషు సామ్రాజ్య తత్వమును ఎదుర్కొని పోరాడవలసిన స్థితి యేర్పడి యున్నది. కావున మనల నెదుర్కొను కష్టముల నన్నిటిని ఐకమత్యముతో ఎదుర్కొనవలసియున్నది. మన పరిపాలకులు పన్ను పన్నాగముల నన్నిటిని యెదుర్కొని, వారి పద్మవ్యూహమును ఛేదింపవలెను. భారతదేశ దాస్యవిముక్తికై ప్రయత్నించుచుట్టియు సామ్రాజ్యతత్వమును ప్రతిఘటించి పోరాడువారందరు కాంగ్రెసులో చేరి పోరాడవలెను.

జూటుమిల్లు సమ్మె.

హుగ్లీ జిల్లా రిష్రాలోని వెల్లింగ్టన్ జూటుమిల్లులో వడపు కూలీలలో నొకనిని పనినుండి తొలగించి నందువలన 2500 కార్మికులు సమ్మె కట్టిరి.

దివి తాలూకాలో రెట్టి తీరువాలు.

మనతాలూకాలో అధికారంలేని పల్లపుసాగుల క్రిందను చేర్చిన భూమికి కొంతకాలమునుండి రు 1-0-0 పెనాల్టీ వసూలుచేయుచు క్రిందటి సంవత్సరము 6 రెట్లును, యీసంవత్సరము 12 రెట్లును తీరువా విధించినటుల తెలియుచున్నది. యీవిషయమై జమాబందీఆఫీసరుగారితో మాట్లాడియుంటిని. పైఅధికారులనుండి వచ్చిన వుత్తరువులనుబట్టి అట్లువిధింప తప్పదనియు, కాలువనీటికి అడ్డు కట్టవేయుట ఉపయోగించుకొనుట బిలో ప్రిన్సిపల్ క్రింద వచ్చునదియు, గవర్నమెంటు మారినప్పటికిని రూలు మారలేదనియు, రూలు ప్రకారము వసూలుచేయక తప్పదనియును తెలిపి కొనగలిగితిని. పై స్వభావముగల భూములు 1940 సం॥ వరకు సాగుచేసినయెడల రెట్టితీరువాలు తప్పవనిరి. తరువాత సాగులిస్టులో అధికారముపొందిన సాగులిస్టులో చేర్పతగినయెడల చేర్చుకొనబడుననియు సెలవిచ్చిరి. యిట్టిభూములు కొన్ని మెట్టపైరుచేయుటకు వీలులేదు. మాగాణిగా చేయుటకు రెట్టితీరువలు భూమికరీదుకన్న హెచ్చు యివ్వవలసివచ్చుచున్నది. అట్టిభూములుగల రైతులు ఎట్లుజీవింపవలెనో ఏమిచేయవలెనో అధికారులకు రైతులకు అర్థముకాకుండనున్నది.

ఉల్లి, పసుపు వగైరా తోటలు.

అతివృష్టి అనావృష్టివల్ల కొన్నిపైరులు పండకపోయినప్పుడు ఓపరుగల మురుగుకాలువల దరి భూములు కొందరు జీవనభృతికి సముద్రమువరకు పోవునీటిని ఉల్లిపసుపు వగైరా తోటలకు ఉపయోగించుకొన్నందుకుకూడా రెట్టితీరువాలు పైవిధముగా విధింపబడుచున్నవి. కొన్నిచోట్ల రైతు భూములమధ్యనున్న గుంటలలోని నీటికికూడా వర్షాధారపు నీటికికూడా నిర్దాక్షిణ్యముగా పైతీరువలె విధింపబడుచున్నవి. సదరుతోటల వుత్పత్తికిగాను విత్తనము, ఎరువు, ఖాటు, కలుపుకూలి, గూడేతయుకూలి, నీటితీరువా లెక్కచూచినచో యీవుల్లి వగైరా తోటలవుత్పత్తివల్ల రైతులకెంతమిగులునో మన అధికారులకు తెలియజేసినచో యిట్టితీరువారెట్లు విధింపజాలరు. గాని యీవిషయమై మనము ఆందోళనచేసి మన నష్టకష్టములు వారిదృష్టికి తెచ్చుట మనకర్తవ్యము. గాని యీవిషయమయి బాధ నొందువారు ఒక అర్జీ జిల్లా కలెక్టరు గారికిని ఒకటి రైతు సంఘమునకును దిగువ వివరములతో పంపవలెను. భూమి స్వభావము, విస్తీర్ణము, ఎన్నిసంవత్సరముల నుంచి సాగుచేయబడుచున్నదియు, రెట్టి తీరువాలు ఎప్పటినుంచి ఎంతెంత? మెట్టకు పనికి వచ్చునా? పనికి రాదా? అర్జీలు చేసి వెంటనే తెలిపినయెడల తగు కృషి చేయగలను. గాన వెంటనే అర్జీలు పంప గోరుచున్నాను.

గొర్రెపాటి వెంకటసుబ్బయ్య,

అధ్యక్షుడు.

కాన్పూరు దర్జీల సమ్మె!

కూలి హెచ్చించవలెననియు, ఇతర సౌకర్యాలు కల్పించవలెనని దర్జీలపనివారు ప్రముఖ కోటు, ఆంగ్లేయజమాను లిందులకు అంగీకరించనందున సమ్మె కట్టిరి.

అజీర్ణం, అరుచి, వాంతులు, శూల, జ్వరం, కలతిరుగుట, నోట నీరూరుట, పైత్యవికారముల తక్షణం నిలుపును, వైద్యులచే బాగ ప్రస్తుతి గాంచిన రుచిగానుండును. వెల రు 0-4-0.

జీరకభాస్కర్ ఆఫీసు, తిరుపతి.

అన్ని మందులషాపులలో దొరకును.

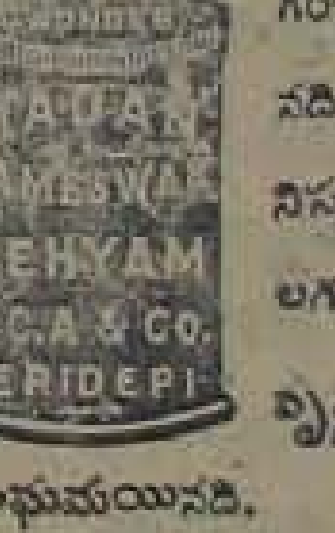
జ్యోతిషము

ధర్మన్యాయమగు 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు రు. 1-0-0. పై ప్రతిప్రశ్నకు రు 0-4-0 వి. పి. ఖర్చు 0-4-0. జననకాల వివరము లేక ప్రశ్న వ్రాయుకాలము వయస్సు తెలుపవలెను.

హనుమాన్ జ్యోతిషాశ్రమం,

తిరుత్తణి, P O చిత్తూరుజిల్లా

మదన కామేశ్వర లేహ్యాం

ఇది మిక్కిలి వీర్య వృద్ధిని, బలమును కలిగించుటలో యుత్తమ మయినది. మేహము, నిర్బలత్వ, నిస్సత్తువ, శుక్లనష్టము, మొదలగు వాటిని ఖండించి, ధాతువృద్ధిని గలిగించుటలో అమోఘమయినది. 2 దబ్బీలు చాలును.

20 తులములు దబ్బీ రు 1-4-0.

వి. పి. 0-7-0 . . కార్టేజు యుచితం.

పి. సి. ఏ. అండ్ కంపెనీ,

ఆయుర్వేద సమాజం, పెరిదేపి, నెల్లూరు జిల్లా.

వ్రణ చికిత్స

ఆన రేషన్ అక్కర లేదు.

సమస్తవ్రణములకు ఆపరేషన్ లేకుండ చికిత్స చేయబడును. సమస్త స్త్రీవ్యాధులకు కాటుకలు చేయబడును. లీవలకు ఉచితము.

నందం కేశవులు, కామాలీపేట, నెల్లూరు.

ఒకసారి పీల్చి పొగాకునందలి సువాసన గమనింపుడు.

ప. గో. జిల్లాలో మొకాసా గ్రామాలలోని

రైతుల కష్టాల యిబ్బందులు

(:o:)

ఆ కష్టాలుచూస్తే కడుపు తరుక్కు-పోతుంది.

కృష్ణా గోదావరిజిల్లాలోని జమీ, మొకాసా గ్రామాలలోని రైతులు, కూలీల యిబ్బందులను వివరించి పుస్తకాల వేర్పాటులేకుండా కృష్ణా గోదావరి జిల్లా కాంగ్రెసు కార్యదర్శి గారపాటి పర్యవేక్షణలో, వేటేటి వెంకటరత్నం, అయ్యంగారి సుబ్బారాయుడుగార్లు తీక్షణమైన ప్రచారం చేస్తున్నారు.

కోడిగూడెం, పోతేపల్లి, కట్టుకపారంగూడెం, మొక్తేదారుగూడెం, గుమ్మళ్ళూరు, కొమ్మరగిరి, వెంకటేశం, రాజుపశ్చిరం, ఎమ్మిపురం, అప్పుడాపురం మొదలైన గ్రామాలలోని రైతులను కూలీలను కలుసుకొని 18-1-38 వేపటి పోతేపల్లిలో ఒక సమావేశం ఏర్పాటుచేశారు. ఆయాగ్రామాలలోని రైతులు, కూలీలుకూడ కష్టాలుచెప్తే ఎంతటివారికైనా కన్నీరుకార్చక-పోతుంది. మచ్చుకు రెండుమూడు గ్రామాలలోని పరిస్థితులు చెప్తాను.

కోడిగూడెం

ఏలూరు తాలూకాలో ఒక గ్రామం. దీనిలో మొకాసాదార్లు పాలకులోవుండి. ఈ గ్రామంలో మొత్తము భూమి యిరవైవేల ఒక రూపాయ వుంటుంది. ఇప్పుడది యిరవై 1 కి రెండు, రెండు వేల రూపాయలవరకు వెంటి పరిస్థితి కల్పిస్తున్నారు. వ్యవసాయాన్ని అదుపు లోకిల్లో రైతులు కష్టపడుతూనే కనీసం ముందర మొకాసాదార్లు భూములు వూరికే పనుచేసిపెట్టి తర్వాత కష్టపడేలాగున్నది చూసుకొంటారు. అలా పెట్టుబడిలేని రైతు పెట్టుబడులకు గురి అవుతాడు. ఇంక కూలీల పాటైతే అసలు చెప్పనక్కరలేదు. కూలీలు రోజుస్తమానం పనిచేస్తే మొగవాడికి 2 మానికలు, ఆడువానికి 1 మానిక గింజలిస్తారు. ఆ లెక్కన ప్రకారం మూడెరు అని యిచ్చిన ధాన్యం వీరు కొంత మూడుపాళ్ళులకంటె ఎక్కువవుండదు. మధ్యాహ్నం భోజనంకింద మొకాసాదారు ఇవ్వటానికి ఒప్పుకొంటే ఒప్పుకొంటారు. లేకపోతే తిండికోసంకూడా పొయ్యంత్రంలోకూడా పని చేయాల్సింది. చుట్టుపక్కల గ్రామాలలో ఎక్కువైనా ఎక్కువకూలి యిస్తామంటే అక్కడికి గ్రామంలోని కూలీలెవరూ పోవడానికి వీలులేదు. ఈలాంటి కూలీలను భూమిపట్టా చాలుమన్నిచ్చి కొంతకొంత డబ్బును అడ్వాన్సుగా యిచ్చి వుంచుకొంటారు. ఏపాటిదినమైనా కంటక్షరానికి రప్పించాలంటె (ఈ కిస్తీలుకింద కొంతడబ్బు) ఎక్కువ తీరంచేదు.

ఇంతకంటె చారణ కృత్యాలున్నాయి. అప్పుడప్పుడు మొకాసాదార్లే ఒకతిల్లర దుకాణం పెట్టారు. ఆ దుకాణములోని వారంరా కూలిసిన సరుకులన్ని యిష్టానుసారంగా వారిచ్చిన ప్రకారం కొనుక్కోవాలి. అలేకాక ఆగ్రామంలో యితరులెవరు అసలు సరుకులు అమ్మకూడదు. ఒకసారి అలాఅమ్మకోడానికి వచ్చిన ఒక వర్తకుని కొలపాత్రలు లాగుకొని పూరిలో మంచి కొట్లగొట్టారు మొకాసాదార్లు. ఒకసారి పొరుగు ఒక పంచముడు మొకాసాదారి పాలేరుగా వుండడానికి ఒప్పుకోలేదట. అందుకని అతని యిల్లు పీకివేయబడింది. యీచారణం బరిగీసుకొంటే నిలువుగుడ్లు వేసుకొని పొరుగు గ్రామస్థులు చూస్తూ నిలబడవలసిందే కాని కించిత్తు అడ్డుపడుటకు అవకాశంలేదు. అంటే వారికి ఆజ్ఞ ఈ 18 వ తేదీ మీటింగులోనే "మీరు మొకాసాదార్ల పొలాలలో కూలీ మీరవ్వ మేంకొన్న వేరువారి కాయితం దబ్బుము అని వచనాలుపెట్టుకొంటుంటారని" కొంతమంది రైతుల్ని చెప్పిందార్యులుపోయారు.

అన్నుపాలెం.

ఇది శ్రీ రాజా వంశీకులదే భూమిగారు ఎస్టేటులోని గ్రామం. ఈ గ్రామంలో ఈ 80, 40 సంల నుండి పిటిపిరుగ కనుమతులేయడంలేదు. ఈమధ్యకాలం యీకారణికి 5 రూ॥ లు చొప్పున కనుమతులిచ్చారు. ఈ ఎస్టేటులోనే యింకో గ్రామంలో ఒక చీకరైతు యీ మొకాసాదార్ల మీద కోర్టులో దావా వేసివున్న యిచ్చట్లోలేదంటే ఎస్టేటుకు సంబంధించిన వారు ఆదన్ని దాచిపెట్టారు. ఈమధ్యనే (1847) కట్టిపత్తు 1845, 46 ఫసలీలకు సమగ్రపట్టుకుంటున్నారు. ఆగ్రామానికి 80 ఈకరాల పుంజరుంది. దానిని కొంత నరకా తీసుకుని అమ్మేశారు. యిందుమూలంగా పుంజరిగాని, పశువులు మసలడానికిగాని స్థలం లేదు. యీకష్టాలన్ని రైతులు దివాణ్‌గారితో విన్నవించుకుంటే, యిన్నమంటే వూర్లో వాళ్ళు మండంటి కోపాలే లేవిపొండని సమాధానం చెప్పారు. ఆరైతుల వివరాలన్ని జిల్లాకలెక్టరు గారికి తెలియజెప్పుకున్నారు.

పోలాసుగూడెం.

ఇది తింరలపూడి తాలూకాలో ఒకగ్రామం. ఈగ్రామచరిత్ర విచిత్రంగా, కాదు విపరీతంగా వుంటుంది. ఇది 900 ఈకరాల అయకట్టుగల వూరు. దీనిని కొన్నేళ్ళక్రిం జానకీరామరాజు అనే అయన రు 7000 లకు కొన్నారట. కాని అయన కొన్న కొద్దిరోజులనికే అయనపరిపాలనలో ప్రతి శేక వూరువూరంతా కట్టుకట్టుబడి శేవిపోయారు. శేవిపోయేరైతుల్ని తమరణంపూల ద్వారబంధాల కూడా దీసుకొనిపోనివ్వకపోవడట అదుపోపుళ్ళాపురం జానకీరామరాజుగారు. ఇప్పుడావూర్లో శేకరి మాత్రంరాజుగారు ఇర్లుగంపెమరిశేవు. అదైనా ఒకటి ఆజమీందారుగారిది. ఇంకోటి అగ్రహారము. మిగిలిన ఒకటికొండం వారిఅగ్రహారము. ఆయనకూడా తీవితంపూరా రాజా కాలిగొల్యాకూ వుంటుంది. రాజాగారియింట్లో పాలేరు లాంటి వేయాలి. ఆ పాడుపడిపోయిన గ్రామాలన్ని మాకుకంటూ ఆనందంగా రాజ్యంచేసుకొన్నాడు ఆ పుణ్యరాజుగారు. ఆప్రక్కశేవున్న కాదరాల అనే గ్రామంలోనివారిని పాలేర్లుగాను కాలి చార్లుగాను ఏర్పరచుకొన్నాడు. ఇవన్ని మన లక్ష్మి కథలాగ తోచవచ్చు కొందరికి. కాని స్వయంగాచూస్తే యింకనియాదార్థం బయటపడుకుంది. ఒకసారి కళ్లాగ యీవృత్యాంతం చూసి, ఆశ్చర్యంతో మాటలు దీవంగా చెబుతూంటే చెవులార వింటే నిస్పృహావెందని మానవుడుండడు. కరిగి నీరైపోనిదే హృదయం వుండదు. అంతకాధకలిగిస్తాయి అగాధములు.

ఈ కష్టాలన్నీ కాకపోయినా యించుమించు యీ జిల్లాలో జమీ, మొకాసా గ్రామాలన్నిటి లోను యిటువంటి పరిస్థితులే వున్నాయి.

కొండేపూడి లక్ష్మీనారాయణ.

రైతురక్షణ యాత్ర.

అఖిలభారత రైతురక్షణయాత్ర 16 వ తేదీ నుండి, తిప్పనపాలెం కర్షక సభతో ప్రారంభించ బడినది. అక్కడనుండి, బంగారుగుంట్ల కాగుల పురం, మొవ్వపాలెం, అర్థమీము, పాలకొల్లు, అర్థమీము, పుల్లలచెరువు గ్రామాల పర్యటనము చేశారు. రైతులుకారిని అత్యుత్సాహంతో అభ్యర్థించుచున్నారు. బహిరంగసభలు చోటుచోట జరుగుచున్నవి. సభలకు పురుషులు, స్త్రీలు బిడ్డలతో వేలసంఖ్యలో వస్తున్నారు. ప్రతిగ్రామములో రైతులు, కారికారి కష్టాలను, కనీసపుకోర్కెలను యజమాన్యకార్యదర్శులకు, కాసాస్థలములోద్యోగులకు విన్నవించుకొనుచున్నారు. వారి కష్టములు తెలియజేయుచున్నారు.

తిప్పనపాలెం గ్రామరైతులు యాగ్రామ యాజమాన్యమును తెలుపుకొనిరి. కొత్తగా యాజమాన్యం ప్రారంభించినది. వీరిపూర్వ భూములుకన్న కొన్ని కొట్లు కాలు పెచ్చుగానున్నవి. మొవ్వపాలెం గ్రామము (పంటుకు) రు. 12 లు రెండవపంటుకు రు 6-0-0, మూడవపంటుకు రు 6-0-0 విధించేటట్లు, ఈ కొట్లో ప్రచురించారు. (మూర్కా-పురంకాలువా గ్రామము సబ్లిసెంటు, 25-7-35 వేపీ జి. ఓ.) పాత్రికెట్టుకు ఉత్తరభాగమందు, కొండమీదుగ, అకులయిందు భూములలోనికి, పశువులు, బండ్లు వగైరాలు వెళ్లుటకు ఒకదారిని కాలవెను. 1890 లో, పుల్లలచెరువు 0-2-0 వుండేది. కాని యిపుడు దానిని రు 1-0-0 వరకు పెంచియున్నారు. దానిని తొలగించి రద్దుచేయవలసియున్నారు.

పాలకొల్లు గ్రామరైతులు యాగ్రామ యాజమాన్యమును తెలుపుకొనిరి. కొత్తగా యాజమాన్యం ప్రారంభించినది. వీరిపూర్వ భూములుకన్న కొన్ని కొట్లు కాలు పెచ్చుగానున్నవి. మొవ్వపాలెం గ్రామము (పంటుకు) రు. 12 లు రెండవపంటుకు రు 6-0-0, మూడవపంటుకు రు 6-0-0 విధించేటట్లు, ఈ కొట్లో ప్రచురించారు. (మూర్కా-పురంకాలువా గ్రామము సబ్లిసెంటు, 25-7-35 వేపీ జి. ఓ.) పాత్రికెట్టుకు ఉత్తరభాగమందు, కొండమీదుగ, అకులయిందు భూములలోనికి, పశువులు, బండ్లు వగైరాలు వెళ్లుటకు ఒకదారిని కాలవెను. 1890 లో, పుల్లలచెరువు 0-2-0 వుండేది. కాని యిపుడు దానిని రు 1-0-0 వరకు పెంచియున్నారు. దానిని పూర్తిగా రద్దుచేయాలి. అదవులనుండి వచ్చి యిరుపుపశువులను, ఆవు లెమ్మలొట్టుకు ఉచిత పుల్లలు యివ్వాలి. వ్యవసాయం కొరకుమట్టుకు, కలప అదవినుండి తెచ్చుకోనివ్వాలి. కంటిపెత్తనం కొరకు ఒక్కటే వుండాలి. కంటిపెత్తనం తండ్రినుండి కొడుకుకు యివ్వాలి. ప్రాథమిక్ష్ పాఠశాలలు ధూమములకు, మాధ్యమిక పాఠశాలకు రు 5, కాలేజీకు రు 8, మాదిరి పాఠశాలకు రు 3, వుండాలి. తరుచుగా పిటిషనులు వచ్చుటకు ధూమములకు మాత్రమే విధించవలెను. పాతదల పనులు ధూమములకు కలిగేవరకూ, అనగా, కనీసము 10 సం॥ వరకు పన్నులేకుండా చేయవలయును. పెంట్టధూమలకు కట్టే విధించవలదుకూడ.

పాలకొల్లు, మొవ్వపాలెం గ్రామములలో, కంధం చెరువుక్రింద ధూమములకు, మాగిసిపన్ను విధిస్తున్నారు. అటువంటిది లేకుండా చేయవలెనియూ, చెరువులో నీరు కొద్దిగా యున్నపుడు లేపుట లేవుమాత్రమే చేస్తారు, అటువంటిది కూడదనియూ, ఫారెస్టుచట్టాలను రైతులకనుకూలంగా మార్చవలయుననియూ, చుంపాలేరు వరకు కంకెన కట్టించవలయుననియూ, రోడ్డు వేయించవలెననియూ కోరిరి.

పాలకొల్లు, అర్థమీము గ్రామస్థులు ప్రస్తుతము ఫారెస్టు యిబ్బందుల తొలగించవలెననియూ కంధంనుండి రోడ్డు వేయించవలయు ననియూ కోరిరి.

అర్థమీము గ్రామస్థులు ఫారెస్టు యిబ్బందుల తొలగించవలెననియూ, యిజారాధ నివారణ విల్లు మొదలు వేసే అవులు చరుపవలెననియూ కోరిరి.

చేగిరెడ్డి బాలిరెడ్డి,
కర్నూలుజిల్లా రైతు సంఘము.

నకలు మందుల చూచి మోసపోకుడు

40 సం॥లుగా ప్రఖ్యాతిజెందినది. కేవలము బాధనిర్మూలని.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యామృతము.

తలనొప్పుల మాన్పును, చాయుపోటులను కాపును, పూర్వవృత్తి నొప్పుల కారదోలును, పోట్లు పొగొట్టును, కెణుతులు శేషించును, వాపుల కూపుపూపును, వగ్గును తగ్గించును, దురదను తొలగించును.

అమృతాంజన లిమిటెడ్,
మద్రాసు, బొంబాయి, కలకత్తా.

పక్షవాతానికి అమోఘమైనమందు.

తయారుచేసి 100 సంవత్సరాలుగా మా పెద్దలనాటి సుఖాన్ని పొందిరి—
ఎంతటిప్రమాదకరమైన పక్షవాతంలోనైనా ఆశ్చర్యకరంగా గుణమిచ్చును—
మా అనుభవంలో 100 కి 90 కేసులు గుణమిచ్చినవి—
మిగతావివరాలు ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలద్వారా—

వాగం మందు రు 5.

—బొమ్మా కేశవులు.
పక్షవాత స్పెషలిస్టు,
సంతపేట, నెల్లూరు.

ఆంధ్రులకేది నేత్రోత్సవము?
లోకమునెచ్చిన టాకీ
అది దమయంతి స్వయంవరము
అది మహాభోజ్యోదనము
అది ఛాత్రజాల సంహారజాలము
ఫిల్మ్‌లలో మేలుజాతిరత్నము.

శ్రీ రామా ఫిల్మ్సువారి

చిత్రనళీయము

దైరక్టరు:—

కవికోకిల దుప్పూరి రామిరెడ్డిగారు

లక్షలువెచ్చించిన లక్షణమైన ఫిల్ము

నలరాజు కీర్తినలుదశలవ్యాపింపదే

దమయంతికీర్తి దశదిశల వ్యాపింపదే

'చిత్రనళీయము' దిగ్విజయయాత్ర సాగించింది!

నటీనటులు:- అద్దంకి— మాధవపెద్ది— నాగరాజరావు— నేలనూతల— కాళీచెంచు— బాలన్— మార్కండేయశర్మ— రామదాసు అయ్యంగార్— వెంకటసుబ్బయ్య— బి. నారాయణరాజు— శ్రీగంజని— సరసీరుహం— అప్పలరాజు (5 ఏండ్ల బాలిక)

సీనులు:- కాకిదూరని కారడవులు— పూతుటీగలుపోని అంతఃపుర వాసములు — ఆశ్చర్యకరమైన హంససందేశము — మనసును భ్రమింపజేయు స్వయంవర మహోత్సవము.

కథ:- జగాధమైన మోహగాధ

నాటకం:- వేదారుపన్నె హృదయకము.

పాటలు:- హాయి! హాయి! యనిపించు వైకుంఠపుర బాటలు.

చెప్పవలసింది కొంచెం — చూడవలసినదిచాలా.

ఈ క్రింది చోట్ల ప్రదర్శింబడుచున్నది.

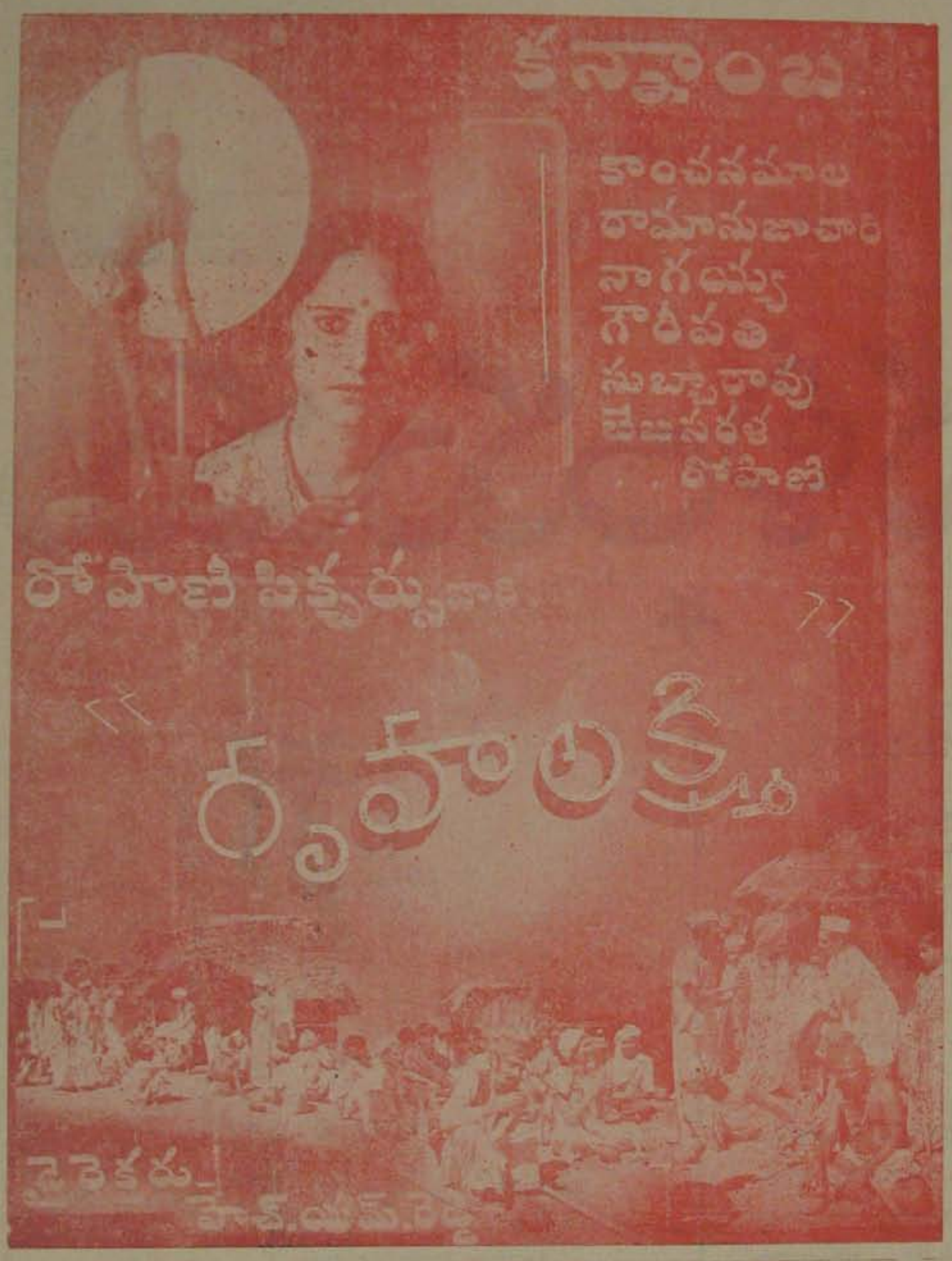
బెజవాడ - శుక్లకళామందిరము	
సికింద్రాబాదు - రాజేశ్వరిటాకీసు	
బెంగుళూరు - మెజస్టిక్ సినిమా	
మదరాసు - బ్రాడ్వేటాకీస్	26-2-38
నెల్లూరు - వినాయకసినిమా	26-2-38
కర్నూల్ - లీలామహారింగుటాకీస్	26-2-38
భీమవరం - వెల్కమ్‌టాకీస్	25-2-38
గుంటూరు - శ్రీకృష్ణటాకీస్	26-2-38
చికాకోలు - రామకృష్ణటాకీసు	

For Booking Apply to:

Sree Rama Films Ltd.,

NELLORE.

మార్చిలో విడుదల

ప్రస్తుతకాలమునకు తగినదని పత్రికలవారు వ్రాసినారు.

సినిమా పరిశ్రమకు నూతనాలంకారమని పారిశ్రామికులు పొగడినారు.

ప్రసిద్ధాంధ్ర నటీ నటులు పాల్గొన్నారు.

ఇక ప్రేక్షకులకేల ఆనందము కలిగించదు?

నెల్లూరు
న్యూటాకీ పిక్చర్ పాలెస్

డైరెక్టరు:
హెచ్. యం. రెడ్డి.

ఆధునిక సమస్యలను నవ్యభావనలతో చిత్రించిన చిత్రరాజము.

ఆద్యంత మీ చిత్రము ప్రేక్షకులను రసోన్మాదుల గావించి గంతులు వేయించును. పరవశుల జేయును.

చూడండి! ఆనందించండి!!

Rohini Pictures
43, Acharappan Street,
MADRAS.

Printer Publisher, and Editor- N. V. Rama Naidu Zamin Ryot Press, 93 Dandavari St, Nellore.